

TURAI HÍRLAP

KULTURÁLIS-KÖZÉLETI HAVILAP

1998. ÁPRILIS

SOMOS Miklós Munkácsy-díjas festőművész rajza

DSIDA JENŐ

Út a kálváriára

Reszkető, enyhe fény sugárzik.
Egy felhő lassudan megyen.
A lélek fáj, a fény sugárzik.
Valaki ballag a hegyen,
hús homlokáról fény sugárzik
s szemét lehúnyja: --- úgy legyen!

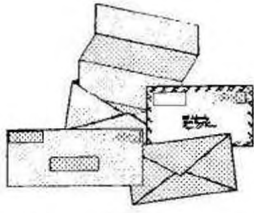
Elszállt szerelem illatától
kövér és fűszeres a lég.
Halott szerelem illatából
soha, de sohasem elég.
Bomló szerelem illatából
sejti a szív, hogy itt a vég.

A seb szép csendesen begyógyult,
--- ó, angyalok bús, kék szeme! ---
a seb már nem sajog, begyógyult,
--- ó, halkán bűgő, mély zene! ---
a seb már régesrég begyógyult
és mintha mégis vérzene.

Valaki lépked, felfelé tart.
Bozót közt víg madársereg.
Valaki lassan felfelé tart.
Tövisről vérharmat csepeg.
Valaki fel, a csúcs felé tart,
hogy önmagát feszítse meg.

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Országgyűlési képviselő jelöltek ☘ Márciusi ünnepek Turán a 150 éves évforduló kapcsán
Új köztéri feszület készül ☘ Dr. Tóth János, a „kisöreg”
35 év a turai népművészetben ☘ Csángó magyarokról
Akinek a torna az élete ☘ Április 21.: A Föld napja - rendezvények és tudnivalók
A vállalkozói igazolvány kiváltásáról ☘ Bepillantás a Vasutas Szakszervezet munkájába

Tisztelt Olvasó!

Bemutatkoznak a szerkesztőbizottság új tagjai. **Pásztor Szilvia** 19 éves, turai lakos vagyok. Aszódon a Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségiztem. Tanulmányaimat most

tavasszal folytatom, szeretném megszerezni a felsőfokú mérlegképes könyvelői képesítést. Nevem ismerős lehet az olvasók számára, mert az elmúlt időszakban a "Múzsza Csókja" című rovatban néhány versem már megjelent. Számomra nagyon fontos, hogy az állampolgárok folyamatos tájékoztatása megtörténjen a Turai Hírlap hasábjain keresztül. Fontos azért is, mert a községben pergő események megkövetelik ezt. Kérjük irjanak minél több közérdeklődésre számot tartó, közölhető levelet.

Válóczy Ákos vagyok 29 éves, Veresegyházon lakom. Életem jelentős része Budapesten zajlott, hiszen ott születtem, jártam iskolába, érettségiztem, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tanultam a rendszerváltást követően. Tevékenyen vettem részt lakóhelyemen a helyi közéletben. 1989-ben egyéves újságíró tanfolyamot végeztem, amely után rendszeresen publikáltam különféle

lapokban. Turát régóta ismerem, idekötnek baráti szálak is. A helyi lapok fennmaradását minden eszközzel támogatom, így került sor a Turai Hírlap újraindítására is. Hitem szerint szükséges az emberek objektív tájékoztatása, hiszen az itt zajló események, döntések mind **ÖNÖKRŐL, ÖNÖKNEK** szólnak.

Szerkesztőségi tagok

A HÓNAP KÉRDÉSE:

Kedves Olvasóink! Hogyan értékelik az elmúlt nyolc évet, és mit várnak a közelgő választások kapcsán? Válaszaikat a Turai Hírlap szerkesztőségébe várjuk!

????????

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

Tura Nagyközség Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala pályázatot hirdet a

POLGÁRMESTERI HIVATAL PÉNZÜGYI CSOPORTVEZETŐI ÁLLÁSÁRA.

PÁLYÁZATI FELTÉTELEK:

- középiskolai - lehetőleg szakirányú - érettségi bizonyítvány, és felsőfokú pénzügyi szakképesítést bizonyító oklevél.
- legalább két éves - pénzügyi munkakörben szerzett - szakmai gyakorlat.

Bérezés a köztisztviselői törvény figyelembevételével. A kinevezés határozatlan időre szól.

A munkakör betölthető: 1998. május 4-től.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- szakmai önéletrajzot,
- az iskolai végzettséget igazoló okleveleket,
- erkölcsi bizonyítványt.

A pályázat iránt érdeklődni lehet:

Vadász György jegyzőnél (06-28-466-160)

A pályázatok benyújtásának

határideje: 1998. április 15.

A pályázatokat a következő címre kérjük:

Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala
2194. Tura, Petőfi tér 1.

új! új! új! megjelent! megjelent!

A **GAJDOS Zenekar** új **CD-t** és **kazettát** adott ki **Anerre én járok...** címmel. A zenekar 1986-ban alakult Egerben és 1994 óta működik a jelenlegi felállásban. A zenekar tagjai: **MACZKÓ Mária (ének)**, Szabó Attila (hegedű, gitár, dob, ének), Okos Tibor (brácsa, furulya, duda, ütőgardon, ének), Horváth Attila (bögő, koboz, gitár, buzuki, ének), Király Tibor (cimbalom, gitár, dob, ének). Az együttes tagjainak hangszertudása lehetővé teszi, hogy a magyar nyelvterület legtöbb dialektusának muzsikáját játsszák, de alkalmanként népzenei feldolgozásokra is vállalkoznak. A zenekar munkája szakmai körökben is elismerést nyert, amikor 1989-ben Okos Tibor furulyás szólístaként, 1993-ban pedig együttesen is megkapták a Népművészet Ifjú Mestere címet. A zenekar énekese Maczkó Mária már 1983-tól birtokosa e megtisztelő kitüntetésnek. 1994 nyarán Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata is értékelte munkájukat és elismerésük jeléül Pro Agraria emléklapokkal tüntették ki az együttest. Cím: 3301 Eger, Pf.: 550.

A kazetta megvásárolható Turán Maczkó Máriánál (Tura, Petőfi tér 33. vagy Bartók Béla Művelődési Ház)

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS

1998

TÓTH ISTVÁN - MDF (Magyar Demokrata Fórum) képviselő jelöltje*"Itthon vagyok. Ha néha lábamhoz térdepel egy-egy bokor, nevét is, virágát is tudom..."*

Tisztelt Polgártársak!

Mint a térségben született és itt élő ember, úgy gondolom, Radnóti gyönyörű sorait joggal vallom magaménak. Tóth István vagyok, 1951-ben születtem Turán. Szüleim földművesek voltak, négy gyermeket tudtak felnevelni. Három jelenleg is Turán élünk. Öcsém gödöllői lakos. Az általános iskola elvégzése után a Bláthy Ottó Erősáramú Technikumban érettségiztem 1969-ben. Mint villanyszerelő technikus kezdtem dolgozni a vasútnál. Munka mellett villamos üzemmérnöki diplomát szereztem a Kandó Kálmán Főiskolán. 1974-ben házasodtam, feleségemmel harmonikus házasságban három gyermeket nevelünk (22 éves és 16 éves leány, 19 éves fiú). Munkahelyem 1969-től a vasút különböző területe volt. 1975-től a Nyugati Pályaudvaron részlegvezetői, 1981-től a Keleti Pályaudvar Gépészeti Főnökségének vezetőmérnöki munkaköréből választottak meg 1990 szeptemberében Tura Nagyközség polgármesterének. Az 1994. évi választáson a lakosságtól ismét bizalmat kaptam, így jelenleg is aktív polgármesterként veszek részt a község életében. Politikai pártnak sem 1990 előtt, sem azután nem voltam tagja. Az MDF mint pártot kívülről kért fel a jelöltségre. Az MDF szellemiségét vállalva, a polgármesteri tapasztalataim felhasználásával készülök a Pest megyei 5. sz. választókerület 17 településének - és ezzel együtt a vidék felemelkedésének - szolgálatára.

*"Legnagyobb cél pedig itt, e földi létben: ÉMBER lenni mindig, minden körülményben." (Arany János)***ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS**

1998

Dr. TALLÓS EMIL - Független Kisgazdapárt képviselő jelöltje

Mindenek előtt megköszönöm azt a sok száz ajánló szelvényt, amellyel Tura és a körzet polgárai lehetővé tették, hogy a választókerületben elsőként regisztrálva indulhassak a választáson. Megtisztelő bizalmuk a majdani eredménytől függetlenül is kötelezettséget jelent számomra.

Személyemet és legfontosabb céljaimat szórólaponból már ismerhetik. Mi, vidéken élők valamennyien itthon vagyunk, s valamennyien azonos gondokkal küszködünk. De látni kell, hogy a parlament feladata nem a helyi problémák egyedi megoldása, hanem olyan szakszerű törvények megalkotása, amelyeket nem lehet kijátszani. Hiába próbál helyi érdekeket érvényesíteni bárki, ha ehhez törvények nem teremtik meg a kereteket. Példa erre körzetünk telefontársasága, amely a telefonhálózatot késedelemesen valósította meg, de a törvényes kötbért azóta sem fizette meg a lakosságnak. Sőt, az a tőke, amely a lakossági befizetésekkel befolyt, gyakorlatilag eltűnt, az önkormányzati részvények értéktelenedtek, mi pedig fizethetjük a drága telefonszámlát annak ellenére is,

hogy a hálózatot is a mi pénzünkkel építették ki. És ugyanez a helyzet a felhárítottan magas autópálya díjakkal. Emlékeznék még a táblákra: "Az önök pénzéből önöknek épül"? Akkor miért fizessünk, hiszen már a miénk. Két egymást követő kormány súlyos hibáit használták ki a haszonlesők. A felelősök, az önkormányzati vagyon elsíbolói pedig eltűntek a háttérben.

Említhetjük a termőföld és az erdők tulajdonának rendezetlenségét is. Tura lakossága tudja, hogy a jogtalan bírságok egyetlen célja: rákényszeríteni a kistulajdonosokat, hogy erdőbirtokaikról olcsón lemondjanak egy részvénytársaság javára. S mindezt olyan törvények teszik lehetővé, amelyeket két kormányzat alatt a lakosság jogos érdeke ellenében hoztak.

Rendet, tisztességet, keresztény erkölcsöket szeretnénk a politikában és a törvényhozásban is, nem pedig maffiak hatalmát. A kufároknak nincs helyük a magyar törvényhozás templomában sem. Erre tettem fel eddigi életemet, s vállaltam annak sokszor kemény következményeit. Mindannyiunkért.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS

1998

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS

1998

CS. NAGY LÁSZLÓ - Munkáspárt képviselő jelöltje

Röviden bemutatkozom: nyugalmazott agrármérnök vagyok, feleségem, két fiam, menyem és négy unokám van. Kisebbségi fiammal és családjával együtt élünk Kerepesen, kertés családi házban. A másik fiamék Pakson élnek. Vagyonuk egy OTP kölcsönrel terhelt tőmlakás. Felesége munkanélküli.

Hogy került szóba a jelölés? A Munkáspárt 5. sz. Választókerületi Választási Bizottságának körültekintő elemzése alapján, mely szerint: 1) A tőkés demokráciákban a bérből és fizetésből élőknek létérdekük fűződik a parlamenti képviseletükhöz, mert sem tüntetésekkel, sem sztrájkokkal nem tudják érdekeiket hosszabb távon érvényre juttatni és megvédeni. 2) Jelenleg hazánkban a dolgozóknak és a nyugdíjasoknak semmilyen képviseletük nincs a parlamentben, s ezért már eddig is nagy árat fizettünk! 3) Tudomásul kell venni, hogy sorsunkat a pártérdekeket képviselő "szavazó gépezetek" döntenek el a parlamentben! Ezért ott kell lenni a pártok központi vezetőségeiben, s ott kell érvényesíteni a választói érdekeket a döntések meghozatala során! Én is ezt a feladatot teljesítem azóta, hogy az aszói kerület párttagsága a Munkáspárt Központi Biz.-ba delegált. Megválasztásom esetén igényelném a képviselői tevékenységet segítő, irányító és ellenőrző bizottságok létrehozását településként és kötelezettséget vállalnák az azonnali lemondásomra, amennyiben tevékenységemmel nem lennének megelégedve. Vezérlőelvem: "Sorsunkat alakítsuk együtt"! Rajtunk múlik!

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS

1998

SZABÓ LÁSZLÓ - MIÉP képviselő jelöltje

Kedves honfitársaim! Tisztelt Választópolgárok!

Először is köszönetemet szeretném kifejezni Önöknek, hogy lehetővé tették, a részemre eljuttatott Ajánlószelvényekkel, azt a segítő szándékot, amellyel a Pest megyei 5-ös választókerületben országgyűlési képviselőjelöltként indulhatok. 1949-ben Kartalon születtem. 22 éves koromtól családommal Turán élek, három gyermek édesapja vagyok. Megválasztásom esetén az 1998. március 15-én a Hősök téri a MAGYAR IGAZSÁG ÉS ÉLET PÁRTJA nagygyűlésén a több mint 150 ezer ember előtt letett eskü szövegével szeretnék az Önök szebb, igazságosabb és értékesebb jövőjéért dolgozni.

ESKÜSZÖM, hogy megválasztásom esetén, mint a magyar Országgyűlés több tagja, azon leszek, hogy nepeim s nemzetem kipusztulással fenyegető tragikus fogyása minden eszközzel, egy Nemzetépítő Állam teljes figyelmével, megállítsassék és a magyar nemzet szám szerű, valamint erkölcsi és anyagi gyarapodása minél előbb elkezdődjék. **ESKÜSZÖM**, hogy minden korrupciónak még a kísértésétől is távol tartom magam, s ha ilyet megkísérlelnék velem, azt azonnal nyilvánosságra hozom. **ESKÜSZÖM**, hogy minden törvényes eszközt felhasználok arra, hogy ebben az országban igazságos rend alakuljon ki és a bűnösök elnyerjék méltó büntetésüket, az igazak és a tisztességben élők méltó anyagi és erkölcsi elismerésben részesüljenek. **ESKÜSZÖM**, hogy megbízatásomat szolgálatnak fogom tekinteni, s ha munkámat elégtelenül, részleghajlóan, önzőleg végzem, alkalmat teremtek választóimnak, hogy elszámoltassanak, és ha kell visszahívassanak. **ESKÜSZÖM**, hogy minden erőmmel a magyar megmaradást, a magyar feltámadás, a magyar jövőt szolgálom.

ISTEN ENGEM ÚGY SEGÉLJEN!

MAGYARORSZÁG
MEGYEI KÉZIKÖNYVEI®

Késéssel ugyan, de megjelent az ország megyéit és azok településeit bemutató kézikönyv a Közép-Európai Üzleti Szövetség által létrehozott CEBA KIADÓ gondozásában. A két kötetes kiadvány 1500 oldal terjedelmű. Adattárával és idegen nyelvű jegyzeteivel képet ad a megyéről, az ország e fontos térségéről. A Turáról szóló rész a település múltját, legkorábbi régészeti leleteit és írásos emlékeit mutatja be. A községnev eredetéről, a termőföldek minőségéről, az éghajlatról is információ kapható. Történelmünkkel kapcsolatban visszanyúlunk a korabeli nagybirtokos Akos nemzetségig, eljutva a II. Világháború végéig itt élő Schossberger családig. Ír az 1945-ös földosztásról, a jelenlegi szövetkezetekről és társadalmi szervezetekről. Megismerhető belőle a helyi kulturális élet korábbi és jelenlegi állapota jeles alkotók és művészek felsorolásával. Még tovább lehetne folytatni a címszavakat. Akinek felkeltett az érdeklődését, az megtalálja a helyi könyvtár kézipolcán.

Válóczy Ákos

**Tájékoztató a képviselő-testület
1998. február 24-i soron kívüli üléséről**

I. napirend tárgyalása kapcsán a képviselő-testület jóváhagyta az **Általános Iskola Pedagógiai Programját**. Az ülésen részt vett az Általános Iskola Igazgatója Seszták Sándor úr is. Vadász György jegyző elmondta, hogy az Általános Iskola a közoktatási törvényben foglalt kötelezettségének eleget téve elkészítette az iskola Pedagógiai Programját. A programot véleményezte az Iskolaszék, az Oktatási Bizottság, a Diák Önkormányzat és a Szülői Munkaközösség. A fenntartó önkormányzatnak ugyan csak törvényi kötelezettsége a Pedagógiai Program jóváhagyása, de a jóváhagyás előtt a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően - a pedagógiai - szakmai szolgáltatást ellátó intézmény (PEPSZI) útján, az Országos Szakértői Névjegyzékben szereplő szakértő véleményét kérte ki. A szakértői vélemény alapján a program alapos, szakmailag dicséretes munka, mely megfelel a törvényi előírásoknak. Tóth István polgármester kifejtette, hogy a Pedagógiai Program háromszáz oldalas komoly anyag, nagy munka fekszik benne. Megköszönte az iskolavezetésnek és nevelőtestületnek áldozatos munkáját. Megállapította, hogy a program gyakorlati megvalósítása nem lesz könnyű. Pásztor László, az Oktatási Bizottság vezetője

tolmácsolta a bizottság álláspontját, mely szerint a program precíz munkát takar, köszönetüket fejezik ki érte.

A II. napirenden a **képviselők, bizottsági tagok tiszteletdíjáról** tárgyalt a képviselő-testület. A jegyző elmondta, hogy a Vigyázó Kör elnöksége levélben megkezdte a képviselő-testületet, hogy az 1997. január 14-én, a 2/1997. sz. határozatával lemondott képviselői tiszteletdíjak visszaállítását ismét tegye napirendre és állapítsa meg újból a képviselők tiszteletdíját, a köz javáért végzett felelősségteljes munka erkölcsi és anyagi elismerését. A képviselő-testület a Vigyázó Kör elnökségének javaslatát elvetette, az önkormányzat nehéz pénzügyi helyzetére való tekintettel az önkormányzati ciklus hátralévő részében nem kíván képviselői tiszteletdíjat megállapítani.

III. napirendi pontként az **1998. évi költségvetési rendeletet** vitatta meg és fogadta el a testület. Tóth István polgármester szóbeli kiegészítőjében tájékoztatta képviselő társait, hogy a Pénzügyi Bizottsággal közösen egyeztetve kerültek leírásra a végleges számadatok. Elmondta azt is, hogy a Pénzügyi Bizottság hitelfelvételt nem támogat. Sajnos az állam 100 %-os finanszírozást nem ad, ezért a költségvetés kiadási oldala nagyon szoros.

**TURA NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK
1998. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSE**

BEVÉTEL		KIADÁS	
Intézmények saját bevételei	98.814 eFt	Intézmények működésére	218.891 eFt
Iparüzési adóból	14.000 eFt	Szociálpolitikai feladatokra	20.000 eFt
Normatív állami hozzájárulás	140.701 eFt	Pénzeszköz átadások	5.000 eFt
Sz.JA átengedett része	108.781 eFt	- sportklub támogatása - alapítványok, egyéb szervek támogatása - fejlesztési kiadások	104.509 eFt
Társadalombiztosítási támogatás	10.981 eFt	Hiteltörlesztés pénzügyintézetek felé	26.487 eFt
Központi orvosi ügyelet működésére átvett pénzeszköz	2.000 eFt	Időskorúak Szociális Otthona működési kiad.	38.571 eFt
Közhasznú foglalkoztatottak támogatására	6.000 eFt	Iskola kiadásai	95.456 eFt
Gépjárműadó átengedett része	8.000 eFt		
Hiteltörlesztés a lakosság részéről (szennyvíz)	10.000 eFt		
Társközségektől átvett pénz (hulladéklerakó)	13.820 eFt		
Állami céltámogatások	59.730 eFt		
Hitelfelvétel	36.087 eFt		
ÖSSZESEN:	508.914 eFt	ÖSSZESEN:	508.914 eFt

IV. napirend

Tura Nagyközség Önkormányzatának
9/1998. sz. rendelete

a Temető rendjéről szóló 17/1995. sz. rendelet

1. sz. melléklettel való kiegészítéséről

- 1.§. Sirhely: - 1 férőhelyes: 600.-Ft.
- 2 férőhelyes: 1.000.-Ft.
Temetkezési szolgáltatási díj: 6.000.-Ft.
- Urnás temetés esetén: 3.000.-Ft.
- Csecsemő-, kisgyermek (14 éves korig)
halála esetén: Nem kell szolgáltatási díjat fizetni!

2.§. Ezen rendelet kihirdetése napján lép hatályba. A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

V. napirendi pontban tárgyalta a testület a **Táncsics M. úti ingatlan jelzálogjog törlése** című napirendet. Ahhoz, hogy az ingatlant értékesíthesse az önkormányzat - melegkonyha étterem létesítése céljára a Galga ÁFÉSZ részére - szükséges az ingatlan rendezése és a tehermentes tulajdoni lap. A képviselő-testület hozzájárult az ingatlan jelzálogjog törléséhez.

VI. napirendjében a **hőforrás melletti területből megvásárolt 1 ha terület tulajdonosának, a terület megközelítéséhez szolgalmi jog biztosítási kérését** tárgyalta a testület. A kérelmező **Bartos Dezső** (Bp. Belgrád rkp. 3. szám alatti lakos) az általa megvásárolt 1 ha terület mellett

lévő aszfalt útra vonatkozó szolgalmi jog tulajdoni lapra történő átvezetését kérte. **Bartos Dezső** a területet haltenyésztes, virágtermesztés céljára vásárolta, melynek a fűtése a hőforrás csurgalék vizével, valamint napenergiával oldotta volna meg. A vevő a szerződés megkötésekor az önkormányzattal szemben megtevesztő magatartást tanúsított, mert nem teljesítette vállalt kötelezettségét a megadott határidőre. Az önkormányzat a területet a hőforrás fejlesztése érdekében értékesítette annak idején. Mivel az együttműködés meghiúsult, így a testület nem járult hozzá a szolgalmi jog biztosításához.

VII. napirendjében elfogadta a testület **Melegné Vass Magdolna védőnő gyermekjóléti szolgálat feladatainak ellátására történő alkalmazását március 1-től**. Az 1997. évi XXXI. törvény értelmében kötelező feladatként jelentkezett a gyermekjóléti szolgálat megszervezése, család-gondozó alkalmazása. Ezen feladatokra többek között védőnő is foglalkoztatható, alkalmazására törvényi lehetőség van. A család-gondozásra szoruló családokhoz már a védőnő - munkája során - közel került.

VIII. napirendként megtárgyalta a testület a **KÁRPÁT BRÓKER Rt. ÉMÁSZ részvényvagon bizományosi értékesítésére** vonatkozó árajánlatát és úgy döntött, hogy elfogadja azt. Felhatalmazta a polgármestert a szerződés aláírására.

Minőségi munkát igénylő VÁCSZENTLÁSZLÓN INDULÓ VARRODÁBA keresünk SZAKKÉPZETT VARRÓNÓKET és gyakorlatlalt rendelkező BETANÍTOTT MUNKÁSOKAT, SZABÁSZOKAT, továbbá tapasztalt VARRODAVEZETŐT.

Modern, kulturált munkakörülményeket,
eredményfüggő bért és szociális juttatásokat kínálunk.

Érdeklődni a **26/342-465-ös telefonszámon lehet munkanapokon 18-19 óra között a hirdetés megjelenését követő két héten belül. Szakmai önéletrajzokat erre a címre kérjük elküldeni: WARITEX Kft. 2011 Budakalász, Sóllyom út 1.**

ÚTSZÉLI FESZÜLE †
CIGÁNY ÖSSZEFOGÁSSAL

Turán, a Zsámboki út szomszédságában lévő telepen kb. 1000 fős cigánylakosság él, mely egy fontos célt tűzött ki maga elé. Keresztet építenek a településről kivezető út mellé, bizonyítva ezzel azt, hogy ők is képesek maradandó

dó dolgot létrehozni. Ennek részleteiről **Baranyi Károlyt** kérdeztük, annak az irányadó családnak fejét, aki édesapjával együtt üzletet, illetve egy presszót irányít. - **Hogyan merült fel a keresztállítás gondolata?**

- *Az idősebb asszonyok beszélgetései során merült fel, hogy állítson keresztet a cigányság. Úgy vélték, szükség van a telepen élő emberek összefogására, egymás segítésére.*

- **Mire szolgálna, mi lenne a célja ennek az építménynek a cigányság életében?**

- *Igazából ennek a népnek önmaga iránti megbecsülésére szolgálna. Ez mérőöldkő lehet abból a szempontból, hogyan viszonyulnak a kereszthez az emberek. Azt hiszem, az önbecsülés mellett közösségi összefogásunk jelképe is lesz.*

- **Milyen lesz majd előzetes elképzelésük alapján ez az eszmei értékű kereszt?**

- *Három méter magasra tervezzük, két lépcsőfokkal. Később pedig lehetne alacsony, kis kerítést emelni köré, ezzel is kifejezve védelmét, s érezzék az emberek, hogy ez valójában a mi közösségünk hitvallása. Felirata még nem tisztázott, majd a későbbiekben fog kialakulni.*

- **A terv megvalósítása mennyibe kerül, és kik fedezik majd a költségeket?**

- *350.000 forintba lesz szükség. Ez a pénz úgy jön össze, hogy minden családra 2.100 forint jut a költségekből, amelyet egy összegben vagy részletben - lehetőségeihez mérten - fizetnek ki. Eddig kb. 90.000 forint gyűlt össze.*

- **Hol állítják föl a keresztet?**

- *Amióta az ötlet felmerült, kapcsolatba léptünk az önkormányzattal és kértük tőlük, jelöljék ki a kereszt felállításának helyét. Mindenképpen azt szeretnénk, hogy a Zsámboki úton, a telep határában legyen. Aki erre felé jár, láthassa, hogy ez a közösség értéket is tud közvetíteni.*

- **Előre láthatólag mikorra készül el a feszület?**

- *Szándékaink szerint a turai búcsú idejére, Nagyboldogasszony ünnepére szeretnénk befejezni. Ebben a kömüveseken kívül mindenki segítene, aki az adott időpontokban ráér. Az ünnep keretében természetesen a plébános atya szentelné fel a keresztet. Az még a jövő titka, hogy sikerül-e maradandót alkotnunk.* **Válóczy Ákos - Pásztor Szilvia**

MAGYAR POLGÁRMESTEREK II. VILÁGTALÁLKOZÓJA

Előző lapszámunkban hírül adtuk, hogy Turán kerül megrendezésre a világtalálkozó egyik szekciójúlése **A kistelepülések és a magyar falu megmaradásának lehetőségei** címmel.

Március 12-én közel 190 polgármester regisztráltatta magát Turán, a Magyar Polgármesterek II. Világtalálkozója alkalmával a Bartók Béla Művelődési Házban. Közöttük jelen voltak testvértelepüléseink (Csikszentimre, Jászó) polgármesterei is. Az előadást **Tóth István**, Tura polgármestere nyitotta meg köszöntő beszédével, melyben bemutatta nagyközségünk nevezetességeit és az itt élő emberek életvitelét.

A megnyitó után a Belügyminisztérium helyettes államtitkára, **Dr. Kara Pál** tartott előadást a magyar falvak sajátosságairól az önkormányzati rendszerben. Előadásában az elmúlt évek fejlődését (utalt a gáz, a csatorna, a víz és a telefon kiépítésére) és a falvak élni akarását emelte ki. Az államtitkár a közeljövő feladataiként jelölte meg, hogy a településeken a közszolgáltatások színvonalát emelni kell. Sürgette a térségi települések minél nagyobb összefogását, jó példaként emelve ki községünket. Elmondása szerint az ilyen együttműködésekkel nagyobb mértékű állami támogatás igényelhető. Nem elegendő azonban az összefogás, hanem szükséges a falvak lakóinak emberi tartása is.

Erre utalt **Kopácsy Sándor** közigazdász néhány gondolata. Érzelmekkel fűtött előadásában a falvak három fontos erényét - az oktatást, mint szellemi tőkét; a szelid erkölcsöt, - mellyel szemben a modern társadalom romlott erkölcsét állította; és a természet szeretetét hangsúlyozta ki. Kiemelte, hogy sok városlakó egyre inkább a csendes, természetközeli helyeket keresi végleges letelepedés céljából. *"Miért van már a jelenben s lesz egyre inkább a jövőben ilyen településformára szükség? A bizonyítást kissé messzebb kell kezdenem. A jelen és a belátható jövő*

fejlett társadalmában nem a tőke, hanem a tudás, az erkölcs és a természetes környezet lesz a legszűkebb keresztmetszet. Ezért a társadalom e három igény minél magasabb szintű kielégítésére fog koncentrálni. A jövő társadalma nem a tőke, nem a pénz, hanem három hiányának a megoldása körül fog forogni. ... Hol születik és hol marad tartós az erkölcs? Az olyan kis közösségekben, ahol mindenki mindenki, minden oldalról ismer, ahol nem nagy a lakosok mobilitása. Az emberi civilizáció óta a kis települések szállították a társadalmat fenntartó erkölcsöket a városok számára."

Dr. Papócsi László, a Magyar Falu Alapítvány elnöke a falvak fennmaradásának gazdasági feltételeiről tartott előadást. Az előadó a falvak életképességéről szólon megállapította, hogy nem csak a mezőgazdaság bázisává, hanem a mezőgazdasági termékek kereskedelmi és feldolgozóipari központjává is kell válnia a falvoknak. Ezzel munkaalkalmat teremt, valamint segíthet a szakirányú képzés megtelepedésében. Utalt a nemzetiségi, etnikai problémák kezelésére, közhasznú foglalkoztatásuk elősegítésére. Fontosnak tartotta a falusi bankrendszer kiépítését, amelyben alacsonyabb kamatozású (kedvezményes, a mezőgazdasághoz jobban alkalmazkodó) hitelek lennének adhatók. Ezek lejáratára 10-15 év időtartamra szólna. Célként fogalmazta meg: a térség sajátosságainak leginkább megfelelő ipari jellegű létesítmények felépítését, a közeli városok élelmiszerral való ellátását. Az Unió csatlakozásig a vendéglátás, falusi turizmus európai szintű fejlesztése szintén célszerű tartalékokat képezhetne. Mindezekhez segítséget ígért a FALU c. folyóiraton keresztül, és mindenkinek sok sikert kívánt a megvalósításhoz.

A szünetekben, nagy sikert aratva **Maczkó Mária** magyar népdalokat énekelt. A szekciójúlést a turai polgármester zárta le. Az itt megfogalmazott állásfoglalást önk is elolvashatják. **Pásztor Szilvia**

ÁLLÁSFOGLALÁS:

A kistelepülések, a magyar falu fennmaradásának lehetőségeit tárgyaló szekció az alábbi állásfoglalást javasolja a világtalálkozó résztvevőinek elfogadására:

- 1./ Az önkormányzatiságot és az önrendelkezési jogot eredménynek tartjuk és további erősítését kívánjuk.
- 2./ Az önkormányzatok mai és későbbi feladataihoz elvárjuk a központi állami költségvetés pénzügyi és gazdasági feltételeinek maradéktalan biztosítását.
- 3./ Ne legyenek kényszeríthetők az önkormányzatok a vagyon felélésére.
- 4./ A kistelepülések jövőjének záloga a termőföld, amelynek védelmét különösen fontosnak tartjuk.
- 5./ A kistelepülések ellehetetlenülésének elkerüléséhez emelni kell az **ÖNHÍKI (Önhibáján Kívül Hátrányos Helyzetben Lévo)** települések támogatási keretét és fokozni kell az elosztás ellenőrzését.
- 6./ Fontosnak tartjuk az oktatás kiemelt támogatását határainkon innen és túl egyaránt.
- 7./ Meg kell akadályozni a kistelepülések elnéptelenedését.
- 8./ A parlament vizsgálja felül a Településfejlesztési Tanácsok működését a kistelepülések valós lehetőségeinek szempontjából. Növelje és különítse el a kistelepülések fejlesztési alapját és határozzon meg differenciált feltételeket.
- 9./ Fontosnak tartjuk az alanyi jogon történő fejlesztések visszaállítását.
- 10./ Erősíteni kívánjuk az anyaországi települések testvértelepülési kapcsolatát a határon túli településekkel.
- 11./ Javasljuk és támogatjuk a határon túli települések magyar lakosságának - az európai esélyegyenlőség érdekében - a kettős állampolgárság európai normáknak megfelelő rendezését.
- 12./ A következő Magyar Polgármesterek Világtalálkozásának témájában javasoljuk a határon túli települések gondjainak felvételét, külön szekcióba, valamint ott élő előadók meghívását.

Tura, 1998. március 12.

Pál Lukács Miklós (Románia) - **Kósa Árpád** (Románia) - **Bartal István** (Szlovákia) - **Csoltkó Jenő** (Szlovákia) - **Dr. Basa Antal** (Magyarország) - **Szemereki Zoltán** (Magyarország) - **Tóth István** (Magyarország)

Tisztelt Polgármester Úr! Kedves István!

A magyarság együvé tartozásának és a magyar polgármesterek egymásra találásának nagyszerű rendezvénye volt a Magyar Polgármesterek II. Világtalálkozója.

A Világtalálkozó sikeréhez nagy mértékben hozzájárult a "Kistelepülések, a magyar falu fennmaradásának lehetőségei" címmel Turán megtartott szekcióülés. Valamennyi résztvevő nevében, köszönetemet fejezem ki a szekcióülés kifogástalan megrendezéséért, valamint a vendégek magas színvonalú és szívélyes ellátásáért.

Mindezekért köszönetemet fejezem ki és bízom abban, hogy együttműködésünk továbbra is sikeres marad.

Gödöllő, 1998. március 23.

Üdvözzel: **dr. Gémesi György** elnök

FOTÓ: SERES Csilla

1848-1998

1848-1998

1848-1998

Az ország többi településéhez Március 10-15-e között zajlott le testvérközségek küldötteinek ér-
Március 10-én este megérkeztek Csíkszentkirály - Csíkszentimre - Csíkmindszent települések polgármesterei -
Udvári Dezső úr és képviselőtársai, 11-én érkezett Jászó képviselője, **Csoltkó Jenő** úr. Így a Magyar Polgármesterek II. Világtalálkozásán - immár másodszor is - együtt tölthettünk néhány napot.

AZ ÜNNEPHEZ MÉLTÓAN...

hasonlóan mi is ünnepeltünk. ünnepségsorozatunk, mely a kezésével kezdődött.

A gödöllői megnyitó után, 12-én Tura adott helyet a mintegy 190 polgármester részvételével megtartott szekcióülésnek. A résztvevők visszajelzése szerint a rendezés jól sikerült. Ezúton köszönöm meg ezt községünk lakosságának, akik a szokásosnál egy kicsit jobban csinosították az utcákat. De köszönetet mondok a MESZ vezetőjének, **Sára Andrásnak** és munkatársainak, akik a Galgahévízi utat rendezték - és a forgalmat irányították, vagy éppen a művelődési ház szépítésében vettek részt. Köszönet illeti a művelődési ház dolgozóit a rendezésért, a kiállítás anyagának összegyűjtéséért, rendezésért és a helyszín szemet gyönyörködtető kialakításáért. Köszönöm az I. és II. sz. **Óvoda munkatársainak**, hogy a jelenlévők nem csak szellemiekkel táplálkozhattak. Köszönöm az Általános Iskola Igazgatójának - **Seszták Sándornak** - és munkatársainak a nagyszerűen megrendezett vendéglátást. Ugyancsak köszönöm a **polgármesteri hivatal munkatársainak** pincéreket felülmúló gyors és figyelmes felszolgálatát. Tolmácsolom a jelenlévők ámulatát **Benke Istvánnak**, a dokumentumfilm összeállításáért, **Szilágyi Gáborné Mancinéninek** a Falumúzeum bemutatásáért, **Lukács András** plébános atyának a templom történetének ismertetéséért, **Kálnáné Ádám Anitának** és **Kálna Tibornak** a képzőművészeti kiállításért fejezték ki köszönetüket a résztvevők. Elismerésünk szól mindenkinek, aki egy picivel is hozzájárult községünk hírnevének öregbítéséhez.

Nagyszerű érzés volt beszélgetni, alkotó vitát folytatni az anyaországi polgármesterek mellett a közel hetven, határon túli magyar polgármesterrel. Megható jelenet volt a templomban, mikor **Dr. Basa Antal** - egy kérésnek eleget téve - az orgonán lejátszotta a Boldog asszony anyánk kezdetű éneket és a jelenlévők szinte együtt énekeltek ősi himnuszunkat. Ez az ének foglalta össze együttlétünk célját, könyörögni, kérni a magyarok Nagyasszonyát: "Ne feledkezzél el szegény magyarokról."

A március 15-i ünnepség: méltó befejezése volt a 150 éves évforduló ünneplésének. Az ünnepség megrendezésére március 14-én délután és este került sor, hogy vendégeinkkel közösen legyen lehetőségünk ünnepelni, hiszen sokukat elszólították másnap a fővárosi rendezvények és a hazautazási kötelezettségek. Testvérközségeink küldöttségén kívül részt vett ünnepségünkön a Nyugdíjas Klubok Országos Szövetségének vezetőségéből **Krizsán Sándor** elnök és **Sipos József** alelnök urak, **Kóczón Árpád** esperes úr és tábori lelkész, valamint a honvédségi Zeneművészeti Szakközépiskola Fúvószenekara **Jakab Gedeon** karnagy vezetésével. "Ünnepségetek egyszerű, tiszta, világos megfogalmazással, megható odaadással tolmácsolta 1848-49 eseményeit." - mondta az ünnepség után **Krizsán Sándor** tanár úr. Az ünnep hangulatát megalapozta a jelenlévők sokasága, a faklyás koszorúzás és az egyszerű, de méltó rendezés. Köszönöt ezért **Paksi Ferenc** alezredes úrnak, aki a "katona vendégekkel" való kapcsolat megteremtésében és az egyeztetésekben nyújtott nélkülözhetetlen segítséget, **Köles Péter** úrnak a szavalatért, **Maczkó Mária** népdal-énekesnek az énekekért és a művelődési ház fiataljainak a történelem megidézéséért **Seres Tünde** rendezésében. Az ünnepség megerősítette bennem: fiataljaink - a korábbi időszak ellenére is - értik, érzik március 15-ének jelentőségét.

Tóth István polgármester

A szabadságharc 150. évfordulója

1848-1998 1848-1998 1848-1998**Tisztelt Turaiak!**

A Bartók Béla Művelődési Ház vezetőjeként e nyilvános fórumon keresztül is köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik segítséget nyújtottak intézményünknek a március 12-i világtalálkozó és a március 14-én - a szabadságharc 150 éves évfordulója alkalmából - megrendezett ünnepek szervezésében, kivitelezésében, a feltételek megteremtésében.

Mindenek előtt köszönet illeti Sára Andrászt, a Műszaki Ellátó Szervezet vezetőjét és munkatársait, akik épületünk környezetét és nagytermünket a hozzátartozó öltözőkkel együtt méltóvá tették, nemcsak a vendégeknek, hanem megtisztelve ezzel a kulturális életünk e színterét látogató minden helyi lakost is, elismerve a közművelődés e területének fontosságát. Jövöltükből kialakításra került egy olyan kiállítási alapot szolgáló praktikus felület, mely megkönyvít és esztétikussá teszi a különféle képzőművészeti munkák, üveglapok közé tett tablók, stb. elhelyezését.

Az első kiállítás, melynek ezzel otthont adhattunk a Katonaképek című, mely március 14-től április 5-ig nyitva tartott fotó- és katonaméltóság kiállítás volt. Ez a több száz darabos gyűjtemény helybéli emberek archívumából került elő, feltéve őrzött családi kincsek egy-egy darabja, mely az I. és II. világháború környéki korszakok, majd a háború utáni 1950-70-es évek történelméről, katonaviseletéről mesél. Bepillantást engedve a katonák mindennapjaiba, a talán örök életre kötetett katona-barátságokba, s még egy-egy katona érzelmi életébe is. Fotón megörökítve a házasságkötés, a családtagokkal töltött meghitt pillanatok örömeit, s az egyenruha büszke viseletével kifejezve a haza iránti hűségét.

Nehéz szavakban kifejezni azt az őszinte hálát, melyet azok iránt a turai - legtöbbször - idős és kevésbé idős emberek iránt érzünk, akik rendelkezésünkre bocsajtották ezeket a képeket - legyőzve aggodalmukat, bizalmat szavazva nekünk gyűjtőknek, akik közt külön ki kell emelnem Seres Márta fáradhatatlan munkáját. Örömmel tudatom mindannyiuk számára, hogy a kiállítás a vártnál is kiemeltebb fogadtatást és pozitív visszajelzést kapott. Az ősök több száz unokája, déd- és ükunokája tekintette meg pedagógusok kíséretében.

Dr. Asztalos István, az aszódi Petőfi Múzeum nyugalmazott igazgatója kérésére a készülő turai monográfiához szeretnénk reprodukciókat készíteni erről a páratlan anyagról, melyet talán még egyszer nem is tudnánk ilyen mennyiségben és ilyen rendszerezetten összeállítani. (Az anyagok visszacsallítása folyamatosan történik, ehhez türelmüket és megértésüket kérjük.) Megtekintette, és az I. Országos Fotóhét keretében április 2-án tartott turai rendezvényen méltóan szölt az anyagról, mint csodálatos műalkotások és kompozíciók sokaságáról Kresz Albert fotóművész. Továbbá Beke György író, akinek szándékában áll említeni a kiállítást a Magyar Honvéd c. lapban.

Köszönjük tehát ezt a magas szintű, segítő támogatást az alábbi személyeknek:

- Benke Jánosné (Thököly út 4.) ♦ Benke Sándorné (Kossuth L. u. 54.) ♦ Borosi István (Bem J. u. 15.)
 Bottyán Józsefné (Vácszentlászlói út 38.) ♦ özv. Czira Gáborné (Vasút út 4/a) ♦ Csányi Andrásné (Petőfi tér 13.) ♦ Cseho Pál (Bartók tér 19.) ♦ Csorba Ilona (Bartók tér 2.) ♦ Csorba József (Aradi vértanúk útja 11.) ♦ özv. Csósz Gáborné (Zsámboki út 46.) ♦ Darnyik Istvánné (Szele Andor út 9.)
 Diós Jánosné (Kossuth L. út 117.) ♦ Diós Józsefné (Temető út 9.) ♦ Dolányi Anna (Vasút út 20.)
 Dózsa Jánosné (Kistrincs u. 13.) ♦ Fekete István (Tabán út 19.) ♦ Hugyik Mártonné (Thököly út 20.)
 Gólyáné Demény Mária (Nyárfa út 15.) ♦ Galyó Istvánné (Szent István út 6.) ♦ Gábor János (Szövetség út 76.) ♦ Gódor Lászlóné (Mária út 18.) ♦ Gólya István (Aradi vértanúk útja 61.)
 Gólya Istvánné (Rákóczi út 68.) ♦ Gólya Jánosné (Hatvani út 9.) ♦ Gólya Józsefné (Táncsics M. út 71.)
 Gregori Éva (Holló köz 3.) ♦ Kis Anita (Vácszentlászlói út 14/a) ♦ Kis József (Táncsics M. út 8.)
 Kiss Mihályné (Arany J. út 43.) ♦ Kovács Frigyesné (Petőfi tér 45.) ♦ Köles Józsefné (Kossuth L. út 41.)
 özv. Köles Mihályné (Temető út 10.) ♦ Köles Péter (Tabán út 39.) ♦ Kuti Gábor (Kossuth L. út 42.)
 Kuti Istvánné (Iskola út 55.) ♦ Lévai József (Kossuth L. út 32.) ♦ Lukács Gábor (Bartók tér 14.)
 Lukács Józsefné (Munkácsy út 1.) ♦ Lukács Mihályné (Puskin tér) ♦ Maczkó Mária (Petőfi tér 33.)
 Maczkó Mihályné (Hatvani út 18.) ♦ Medveczki Lászlóné (I. Óvoda) ♦ Meleg József (Zsámboki út 19.)
 Módos Istvánné (Vasút út 76.) ♦ id. Németh Ferencné (Tabán út 34.) ♦ Pálkás Ildikó (Zsámboki út 16.)
 Pataki Zoltánné (Szövetség út 50.) ♦ Pataki János (Szövetség út 46.) ♦ Pászti Mihály (Bajcsy-Zs. út 25.)
 Pásztor István (Vasút út 81.) ♦ Pásztor József (Rozgonyi út 9.) ♦ Pázmándi Istvánné (I. Óvoda)
 Pázmándi Sándorné (Vasút út 80.) ♦ Petrovics Sándorné (Kossuth L. út 115.) ♦ Pecze Anikó (Bajcsy-Zs. út 14.) ♦ Princz András (Vácszentlászlói út 40.) ♦ Sára András (Kossuth L. út 46.)
 Sára Istvánné (Széchenyi út 11.) ♦ Seres Ferenc (Szent István út 54.) ♦ Seres Sándorné (Rákóczi út 98.)
 Seres Tünde (Bartók Béla u. 19.) ♦ Sima Gábor (Táncsics M. út 14.) ♦ Szabó Lajos (Kistrincs u. 16.)
 Szilágyi Gáborné (Széchenyi út 6.) ♦ Szilágyi László (Szent István út 34/a.) ♦ Szilágyi Mihályné (Tabán út 10.) ♦ Szota Józsefné (Templom köz 4.) ♦ Takács Pál (Kaszinó tér 1.) ♦ Tellér András (Petőfi Sándor tér 18.) ♦ Tóth A. Ferencné (Temető út 35.) ♦ Tóth István (Szent István út 15.)
 Tóth Jánosné (Szele Andor út 21.) ♦ Tóth Józsefné (Kossuth L. út 44.) ♦ özv. Tóth M. Józsefné (Kossuth L. út 134.) ♦ Tóth Lászlóné (Kossuth L. út 3.) ♦ Tóth Timea (József A. u. 9.)

Az 1848-as szabadságharc 150 éves évfordulójának megünneplésében köszönetemet fejezem ki:

◆ Paksi Ferenc alezredesnek a szervezésben való segítségért ◆ az MHSZ Zeneművészeti Szakközépiskola fúvós növendékeinek és Jakab Gedeon ezredes karnagynak a pompás ünnepi koncertekért ◆ Kóczán Árpád esperes tábori lelkésznek a lelki táplálékért ◆ Lukács András plébánosnak az együttműködésért ◆ Tóth Péter László Vigyázó Köri tagnak az újonnan felavatott '48-as sírhely köztudatba helyezéséért ◆ Köles Péternek a '48-as magyar és osztrák zászlók megfestéséért és a Nemzeti dal tolmácsolásáért ◆ a Fix Stimm zenekarnak és Maczkó Máriának az ünnepi műsor zenei anyagáért ◆ a Turai Ifjúsági Néptáncsoport tagjainak és a Turai Komédiásoknak az ünnepi műsorért ◆ a Kaszap István Cserkészcsapatnak a fáklyás felvonulásért ◆ Fónagy Attiláné könyvtárosnak és Kálna Tibornak a történelmkönyvekért ◆ Seres Lászlónének a nemzeti drapériák, a kokárdák és a harci zászlók megvarrásáért ◆ a MESZ asztalosainak a kardok elkészítéséért ◆ Seres Mártának a gyűjtőmunkáért és a kiállításrendezésért ◆ Seres Csillának, Meleg Józsefnek, Gregori Ákosnak a fotótablók felerősítéséért ◆ Nagy Rolandnak és Lukács Péternek a technikai munkáért és a tablók feleerősítéséért ◆ Seres Sándornének a tisztaságáért ◆ az I. és II. sz. Óvodának a sok-sok (mindig) finom pogácsáért ◆ a Galgamenti Szövetkezetnek a székekért és asztalokért ◆ az Időskorúak Szociális Otthonának az ingyen patyolatért ◆ Tóthné Csörgi Máriának a káprázatos virágkompozíciókért ◆ Csányi Istvánnak a szomjoltásért ◆ Benke Istvánnak és Seres Csillának az események archiválásáért ◆

Úgy gondolom, ez a rendezvényt sor az intézményi és társadalmi, az emberi összefogás szép példáját állította elénk. Bár ez az fajta díszes, együttműködés nem egyedül eset a művelődési ház rendezvényeinek történetében, mégis rendkívülnek érzem a szokásosnál is nagyobb gördülékenysége és dinamizmusa miatt. Ugyanakkor azzal a szándékkal is közlök a kedves olvasók számára, hogy érzékeljék milyen háttér munka áll egy-egy kulturális program mögött. Köszönet mindazoknak akik teltházas tapsukkal megtöltötték ezen az emlékezetesen eltelt szombat estén a nagytermet. E gyümölcsöző együttműködés fennmaradásában bízunk és számítunk a jövőre nézve is!

Seres Tünde

A szabadságharc 150. évfordulója

DR. TÓTH JÁNOS

részére

**Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete
Tura községben a művelődési házban,
a művészeti csoportok szervezésében végzett
odaadó munkájáért,
a turai népdalok gyűjtéséért és lejegyzéséért,
népdalkincsünk megmaradásának biztosításáért,
a jászberényi Jász Múzeum igazgatójaként
a jászság és palócság kapcsolatainak ápolásában végzett
ismeretterjesztő tevékenységéért
TURA DÍSZPOLGÁRA
címet adományozza.**

Tura Nagyközség Önkormányzata 4/1993. sz. rendeletében alapította meg a "Tura Díszpolgára" és a "Turáért Emlékérem" kitüntető címeket, melyeket évente egyszer nemzeti ünnepeink keretében tartott községi ünnepségeken ad át. Lehetőség szerint Augusztus 20-án, Szent István-napján, ahogyan az az utóbbi években zajlott.

A rendelet 1. §-a kimondja, hogy "Tura Nagyközség polgárai nagyra becsülik a község érdekeinek előmozdításában, fejlődésének elősegítésében kimagasló, példamutató tevékenységet kifejtő állampolgárok munkáját. Az önkormányzat a helyi közügyek valamely területén elért kimagasló teljesítmény vagy huzamosabb időn át folytatott kiemelkedő munkálkodás, életmű elismerésére Díszpolgári címet, valamint Turáért Emlékérmel alapít.

A 2. § értelmében "Tura Díszpolgára cím adományozható annak a magyar vagy külföldi állampolgárnak, akinek köztisztviselőként álló tevékenysége polgárainknak követendő példa; hozzájárult Tura felemelkedéséhez és jó hírnevének öregbítéséhez: a/ valamely jelentős eredményt hozó munkájával, b/ egész életművével."

A 3. § értelmében "Turáért Emlékérem adományozható annak a személynek, csoportnak, társadalmi vagy gazdasági szervezetnek, aki, vagy amely jelentős eredményt ért el: a/ oktatás-nevelés területén: magasfokú szakmai felkészültségével kiemelkedő tevékenységet folytat. b/ kultúra, sport területén: - a település közművelődése korszerű formáinak és módszereinek kidolgozásában, ill. meghonosításában, - a község testnevelési és sporttevékenységének szervezésében, sportversenyeken kiemelkedő teljesítmény elérésében, - az egészséges életmódra nevelésben, - a sportolók eredményes felkészítésében. c/ szociális - egészségügyi - karitatív tevékenység; mentálhigiéna, ifjúságvédelem területén, d/ településfejlesztés, környezetvédelem, közbiztonság, gazdasági élet területén.

A 4. § kimondja, hogy "Az elismerésre érdemes személy elhalálása esetén posztumusz kitüntetés adományozható. Ebben az esetben az elismerés átvételére a legközelebbi hozzátartozó jogosult."

A Turai Hírlap hasábjain igyekeztünk folyamatosan tájékoztatni az olvasókat a díjazottak életpályájáról. Néhányukról - betegség és egyéb okok miatt - eddig még nem írtunk, s ezt a hiányosságot a jövőben pótolni kívánjuk. Az alábbiakban Tóth Jánosról olvashatnak.

Seres Tünde

Közelebbről az alatt a pár év alatt ismertük meg egymást dr. TÓTH JÁNOS nyugalmazott múzeumigazgatóval, amelyet együtt töltöttünk az aszódi gimnáziumban. Akkoriban még elsősorban "Pusztai Jancsinak" hívták, majd később csak egyszerűen "kisöregnek" szólítottuk.

Amikor néhány évvel ezelőtt nekiszegeztem azt a kérdést, hogy haragudott-e iskolatársaira e név miatt, így válaszolt:

- Őszintén szólva ez az elnevezés nem a gimnáziumból, hanem sokkal inkább a turai kastélyiskolából származik, ahol évekig így szólítottak. De mondhatnám azt is, hogy így szólítottuk egymást. Az 1945 őszén induló ötödik osztályban övenőten indultunk. Bizonyos tantárgyakat aránylag könnyebben és gyorsabban tanultam, mint osztálytársaim, így az órák előtt, a szünetekben, délután és mindenkor szívesen segítettem azoknak, akiknek valamely tantárgyakkal gondjuk volt. Segítés közben ezeket a gyerekeket "kisöregnek" becéztem. Aztán később ők is elkezdtek mondani nekem. Tóth János életének azt a szakaszát emlegeti a legszívesebben, amelyek szülőfalujához, Turához kötődtek: a kisiskolás és az aszódi gimnazista éveket. Hálás szívvel emlékezik vissza tanítóira, tanáraitra és a háború utáni nagy "honfoglalásra", a kastélyiskola birtokbavételére.

- Magunk barkácsolta asztalakkal, ülő alkalmatosságokkal bútoroztuk be a tantermekké átalakított egykori bárói lakosztályokat. Akkor, igen nehéz családi körülményeink miatt már-már úgy alakult, hogy le kell mondanom a továbbtanulásról. Végül is úgy döntöttem szüleim-tanáraim többszöri unszolásának engedve -, hogy folytathatom tanulmányaimat. Gödöllőn, az egykori Premontrei Gimnáziumba majd az aszói Petőfi Sándor Gimnáziumba jártam.

Felejthetetlen élmény volt számunkra minden reggel kigyalogni a vasúttállomásra, majd a délutáni órákban vissza. Akkor ez volt a bejáró diákok osztályrésze.

Azt is elmondta Tóth János, hogy bizony az '50-es években nem volt könnyű az élet. A nyári szünetekben testvéreivel együtt munkát kellett vállalniuk elsősorban cséplőgépeknél. Így sikerült biztosítani a család "fejadagját". Arra a kérdésre, hogyan került a Jászberényi Jász Múzeum élére, így válaszolt:

- Rekkenő nyári hőségben, éppen ilyen cséplőgépi munkák közepette hozta a postás részemre a levelet, amelyben arról értesítettek, hogy felvettek az Eötvös Lőránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára muzeológia szakra. Az egyetemi évek nagyon gyorsan és sikeresen teltek el. Sajnos, 1956-ban eltűntek az évek óta gyűjtött és féltve őrzött jegyzeteim, amelyek szakdolgozatom anyagául szolgálhattak volna. Sürgősen pótolnom kellett a még pótolhatót és ebben nagyon sokat segített az a lehetőség, hogy utolsó egyetemi esztendőm során közvetlenül is kapcsolathoz kerülhettem szülőfalum zenei életével, szerény kántori teendőim folytatása során.

Sikeres államvizsgái után egy egészen távol eső, de nagyon jó körülmények között működő múzeumban tudott volna elhelyezkedni, mégis a közelebbi, de jóval szerényebb Jászberényi Múzeum igazgatói kinevezését fogadta el. Itt kemény munka következett. Hatalmas szervezési készség kellett a gyűjtemény folyamatos fejlesztéséhez, az alapvető feltételek megteremtéséhez. Csak ritkán adódott idő és energia a tudományos kutató munkálkodásra, helytörténeti és néprajzi kiadványok szerkesztésére, publikálásra.

Betegsége előtt sokszor hazalátogatott szülőfalujába. A Jász Múzeumban mindig nagy szeretettel fogadta a turai látogatókat. Külön örömeire szolgált, mikor a Galga Expedíció és más kiránduló "hazai" csoportok látogattak el oda. Ezek a találkozások jelentősek voltak életében.

Nagy boldogsággal töltött el mindenkit, hogy jelenlegi egészségi állapota ellenére személyesen vette át 1997. augusztus 20-án a kitüntetést.

Takács Pál

FOTÓ: SERES Csilla

Tura /Pest n./
1956. szept.
Székura Jánosné 66 é.
/Kocsai Erzsé/
Gy: T.J.

Tempo giusto. =30.

Mut jöttem az ukványi csárdából,
Le'j esett a vas a lovas lócsárul,
Nyisd ki kovács a fekete méhlyajtóda,
Vasald meg a keselyláu! lovasat.

2. Is.Átlás: /3.4. sor dallására/
Mig a kovács vasallya /j/ a kispejl vater,
Véled basán kimulatcs magamot.

Tura /Pest n./
1956. szept.
Tóth Mihályné 66 é.
/Pusztai Rozália/
Gy: T.J.

Tempo giusto. =90.

Este kezdem este én, este kezdem a lovasat nyergelni,
Reggelig tart csuhája, reggelig tart a szerszámot ráraáni,
Lovan hátán csillog régvég a szerszám,
Egyse legény igazán, egyse legény ki a lányokho nea jár.

2. Zöld erdőben iszaga, zöld erdőbe van egy magas kaszárnya,
Ott szült engem az anyám, ott szült engem az anyám a válágra,
Az erdőbe fűzek, fának van párja,
Csak én magam egyedül, csak én magam egyedül vagyok árva.

EGY 35 ÉVES ÉLETÚT LEZÁRÁSA...

☉ **SÁRA FERENC** 35 éves szakmai pályafutásáról - elsősorban népművészi munkájáról álljon itt egy rövid áttekintés abból az alkalomból, hogy 1998-tól nyugalomba vonult a Kék Szivárvány Népdalkör éléről. A jelenlegi és az egykori csoporttagok, tanítványok, barátok, családtagok búcsúztatták el és mondtak köszönetet a február 21-i hagyományos batyusbálon, ünnepi keretek közt.

☉ Számos emlékezetes helyszínnel, dátummal és személlyel van tele ez az életút.

☉ A zenei érdeklődést és érzeket a család, nevezetesen édesanyja alapozta meg, kristályosította ki benne. "Töle sok csodálatos betyárnótát tanultam"- mondta el. Később Pock Ali bácsi és Kovács Laci bácsi biztatására jelentkezett a budapesti Erkel Ferenc Konzervatóriumba, melyet 1954-ben fejezett be. A zenei képzés a Szegedi Tanárképző Főiskolán folytatódott, ahol ének-zene és rajz szakon végzett Feri bácsi.

☉ Amint már említettem a nevét, Kovács László az egyik legmeghatározóbb személy volt életében, mestérének tekintette és a nyomdokain haladt tovább. Kezei alatt volt táncsoportvezető és végezte el az együttesvezetői tanfolyamot. Nagy néptáncos mestereinek Sára Ferenc a püspökhatvani Lami Istvánt, valamint Gyapjas Istvánt és a tv képernyőiről is jól ismert, Turán is sokat megfordult Vásárhelyi Lászlót tartja, Laci bácsi halála után foglakozik a csoporttal, amely először Bartók Béla Művelődési Ház Népiegyüttese néven, majd a 80-as évektől Kék Szivárvány Népdalkör néven ismert. Sok-sok alkalommal szerzett "Arany" fokozatú minősítést a

csoport a különféle országos szakmai találkozók. Rendszeres szereplője volt a csoport a helyi és környékbéli települések amatőr művészeti közösséget megmozgató ill. hagyományöröző rendezvényeinek. A legutóbbi emlékezetes szereplés 1997 júliusában Békésen a XII. Békés-tarhosi Zenei Napokon volt, a mintegy három év óta Skucz László vezetésével működő turai ifjúsági néptáncsoporttal.

Az "aranyos" szereplések eredménye számos rádiófelvétel lett.

☉ Az éneklés mellett a másik nagy szerelem a furulya, ebben tanító-mestere Béres János. "A hatlyukú népi hangszer fém változatának megismerését szereztem és lestem el tőle. Zsenge ifjúkori közös szerepléseinktől indítható, hogy folklorista lettem"- emlékezett vissza Feri bácsi. Egyik első tanítványának mondhatja magát. Furulyaművészként hallhatjuk Feri bácsit több rádiófelvételen és hanglemezen pl. a Galga vize szép csendesen kanyarog címűn. Ugyancsak szeretettel emlékszik vissza Czövek Erna zongoratanárnőre, aki iskolaévei alatt édesanyjaként bánt vele.

☉ S akiket ő vett szárnyai alá: a kedves furulyás tanítványok: Tóth M. József, Tóth Péter és Tóth Csaba, Szász Tamás és még sorolhatnánk... Ők már egy másik generáció tagjai. S a későbbi generációkra gondolva fogalmazta meg Feri bácsi élete nagy vágyát, hogy a népzene-és néptáncoktatás iskolai szinten is megvalósulhasson, a Galga menti hagyományanyag az oktatás segítségével is öröklődjön. (Reméljük ez az álom a szeptemberben bevezetésre kerülő NAT - Nemzeti Alaptanterv - keretében elindul a megvalósulás útján!)

Ezen az esten vendégünk volt **BÉRES JÁNOS** furulyaművész, aki így emlékezett vissza Sára Ferencre:

"Negyvenhét évvel ezelőtt találkoztunk először az Erkel Ferenc Konzervatóriumban, ahol én is növendék voltam. De a sors igazán akkor hozott össze minket, amikor 1952-ben megalapítottam az első magyarországi furulyaiskolát, amelynek Sára Feri volt az egyik növendéke. Abból a tíz gyerekből az egyik, aki aztán a későbbiek folyamán nagyon nagy segítségemre volt. Különös adománya a sorsnak az, hogy ez a tíz gyerek olyan tehetséges volt, hogy hatan közülük konzervatóriumot végeztek. És ebből a hatból öt főiskolát. Sőt, nemzetközi hírnévű művész is lett belőlük. Ez adta meg azt a lehetőséget, hogy ma már Magyarországon kb. 50-60 ezer gyerek tanul furulyázni.

Ferivel 1952-től végig, tulajdonképpen nem tanári és tanítványi viszonyban voltunk, hanem olyan baráti viszonyban, amely minden munkánkat összekötötte. Így volt ez a népművészetben is. Tura község idősebbjei még emlékezhetnek azokra a közös rendezvényekre, amiket mi itt a Galga mentén elkövettünk Ferivel. Itt a Magyar Rádióknak annyi felvétele készült, hogy meg sem tudnám számlálni hány száz perc anyag van, amit itt készítettem a Galga-völgyében Ferivel együtt és Tura községből sokakkal. Itt volt a '60-as évek valamelyikében a Magyar Rádió Nemzetközi Népzenei Konferenciája. Ebben a művelődési házban, ahonnan olyan gazdagon mentek el azok a külföldi népzene tudósok, hogy máig is emlegetik, akik élnek közülük.

... most már Feri is nyugdíjba ment. Én gondolom, hogy a továbbiakban is lélekben a népzenevel együtt fog élni, mint ahogy én is. Lehet, hogy még sok szép dolgot fog Turán és a Galga-völgyében csinálni."

EGY 35 ÉVES ÉLETÚT LEZÁRÁSA...

PÁSZTOR BÉLA, Veresegyház polgármesterének köszöntő szavaiból is idézünk néhány gondolatot:

"Ma én nagyon boldog vagyok - megmondom őszintén -, mert láthattam azt a törődést és visszaemlékezést, amelyet a nép érez azok iránt az emberek iránt, akik ebben a faljában nőttek föl. Arra is rácsodálkozhattam, hogy Tura mennyi embert adott a magyar népművészetnek, éneknek, zenének. Kérem, legyenek erre nagyon büszkék! Valószínű, így van mindannyiukban. De én, MA este gazdagodtam ezzel. Abban nem vagyok biztos, hogy a lelkünket nem rombolja szét a technika. Egészen biztosan elkezdí aprítani. Mindamnyian így vagyunk. Futunk-lótunk a hétköznapokban. De, hogy egy ilyen ünnepi estét megszerveztek, ahol tényleg felülemelkedhetünk a mindennapokon, ezt én nagyon-nagyon dícsérem, s mindannyiuknak köszönöm is, hogy itt lehettem."

S amit mi kívánunk Feri bácsinak - a művelődési ház ajándékával - az egy pálinkás butellán olvasható, mely Köles Ágota néptáncos keze munkája:

Seres Tünde - FOTÓK: Seres Csilla

*Kérziült ezen butella
Sára Terenc számára,
Sára Terenc akármere megyen
a szerencse mindig vele legyen.
A nyári nap legyen előtled
félleg ne boítsa soha életed,
Mint tavasz virágja
övendj életednek
Muj időd van rája
Tura faluja kívánja.*

Tura 1998.

ORSZÁGJÁRÓ TURAI HÍMZÉSEK

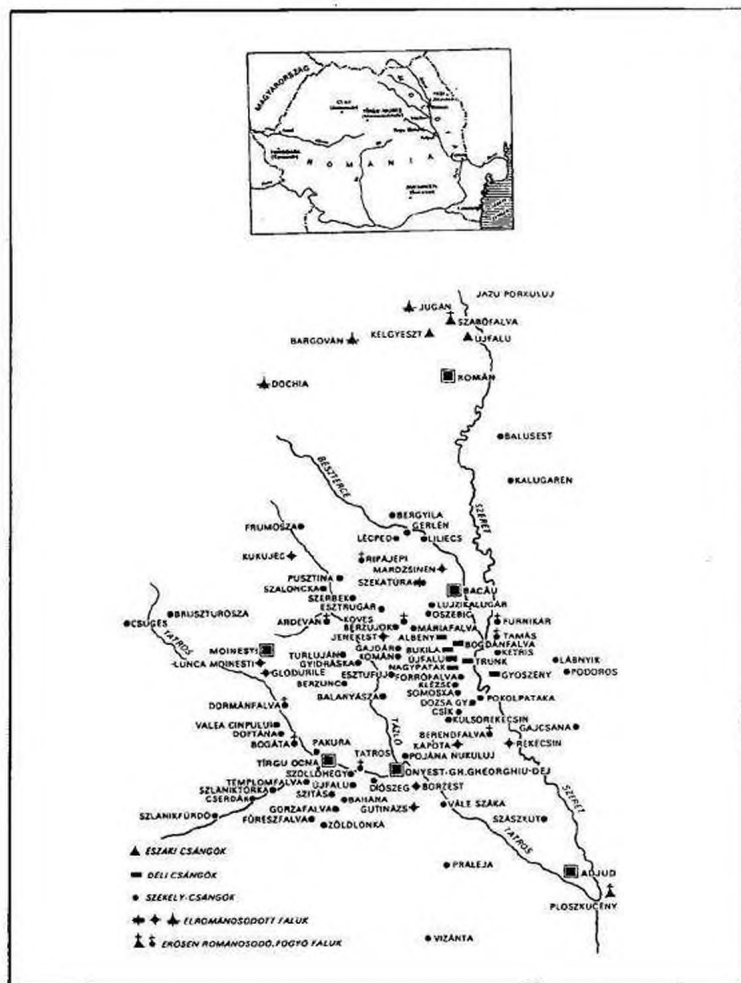
Március 6-8-ig tartották Békéscsabán a VI. ORSZÁGOS TEXTILES KONFERENCIÁT a Békés Megyei Művelődési Központ, a Magyar Művelődési Intézet, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége, valamint a Békés Megyei Népművészeti Egyesület szervezésében. Ennek keretében három területre írtak ki országos kézimunka pályázatot: Rongyszőttesek, Csipke a viselethez és Hímzések. Ez utóbbinál megkötés volt, hogy a fő motívumnak figurálisnak, azaz állat- vagy emberalakot ill. betűt ábrázolónak kell lenni. Bár a turai hímzés elsősorban a lyukacsosságról, a virág- és levélmotívumok sokaságáról híres, Bozó Györgyné mégis vállalkozott a figurális minták bemutatására. Öt darab (közük színes és fehér is) terítőt küldött a versenyre, hol hagyományosan, hol pedig újszerűen komponálva a különféle turai galambokat. A szakmai zsűri - Borbély Jolán etnográfus, Bakay Erzsébet és Arday Ildikó népművészek, valamint Mátray Magdolna népi iparművész 750 pályamunkát bírálta el, melyből 425 db hímzés volt. Ebből mindössze 166-ot értékelt bemutatásra és elismerésre méltónak. Ezek közt voltak Terka néni terítői is, így ennek köszönhetően részt vett egy három napos szakmai konferencián. Itt nemcsak érdekes előadásokat hallgathatott a témával kapcsolatban, hanem a hangulatnak megfelelő szórakoztatásról is gondoskodtak a szervezők: pl. Berecz András meséit és népdalait nevelhették és élvezhették a jelenlévők. Terka néni sok-sok élmény mellett ezzel az oklevéllel tért haza. Gratulálunk!

Seres Tünde

ELCSÁNGÁLÓK... Beszélgetés Sárközi Csabával

1996. nyarán két fiatal - Jávorcsik Mária és Sárközi Csaba - egybekelésének örömnépén a jó hangulat megeremtésében és élvezetében osztozhatott a turai ifjúsági néptáncscsoport is. A néptáncot, népművészetet szerető fiatal pár felkérésére folklórműsorral kedveskedett a vendégeknek a táncscsoport. A lakodalom során kialakult barátság egy újabb állomása volt 1997. április 25-e. Bepillantás a moldvai kultúrába: puliszkavevés, moldvai tánc háza a Zurgó együttessel, daltanulás, viseletbemutató. Ezen a péntek estén néhány friss diplomás, lelkes fiatal tartott diavetítéssel egybekötött előadást a turai Bartók Béla Művelődési Házban a moldvai csángók életéről és arról az áldozatos munkáról, melyet az általuk létrehozott baráti társaság - a TELEKI PÁL BARÁTI KÖR - végez a csángó fiatalok analfabetizmusának megszüntetése érdekében. Ezek a tanórák nyári időszakban, a napi munka végeztével kezdődnek a szabad ég alatt Csángóföldön. Az eredményesen befejezett '97-es nyári táborok után találkoztunk Sárközi Csabával, a Kör egyik alapító tagjával. (Szerk. megjegyzés: A már korábban elkészült riport az újság szünetelése miatt nem került eddig közlésre. Aktualitását azonban - sajnos - még most sem veszítette el. A terjedelmre való tekintettel részleteiben közöljük le a cikket.)

A Teleki Pál Baráti Kör 1993-ban alakult, tagjai akkori egyetemisták és főiskolások. A névválasztáskor tisztelegni akartunk a néhai miniszterelnök előtt, akinek élete, munkássága és önfeláldozása példaként kell, hogy szerepeljen minden magyar előtt. A baráti kör már alakulása pillanatában érzékenyen fordult a határokon kívül él magyar kisebbségek felé. Tapasztalatszerző útjaink során találkoztunk először a moldvai csángókkal, és látva magukra maradottságukat, szegénységüket, elhatároztuk, hogy erőnktől telhetően megpróbálunk segíteni nekik.

Moldva a Kárpátokon túl olyan területen helyezkedik el, mely soha nem volt közvetlen magyar fennhatóság alatt. Az ott élő magyarok elszakadva éltek az anyanyelvüktől, semmiféle támogatást nem várva és nem kapva a magyar koronától. Bár az első magyar csángó falvak már a XIII. században létrejöttek, és azóta túlnyomórészt román nyelvű és kultúrájú környezetben fejlődtek, megtartották magyar nyelvüket, dalaikat és katolikus hitüket. Íggyedül a magyar íráshelyesség nem maradt meg, hisz Moldvában rövid időszakok kivételével, sohasem volt magyar nyelvű oktatás és hitgyakorlási lehetőség. Sajnos napjainkban a külvilágtól eddig elzárt falvak kezdenek felszabadulni, s az egyéb kultúrák beáramlásával a csángó települések sorra veszítik el magyarnyelvűségüket. Ezt a folyamatot lassítani, illetve megállítani csak az anyaország hathatós segítségével lehet.

Ezért döntöttünk úgy, hogy erőnk nagy részét ezen sokat szenvedett nép segítésére fordítjuk.

Immár ötödik éve, minden nyáron kis csapatunkkal iskolát alapítunk valamely csángó falucsukában, hogy morzsákat nyújtsunk az ottani fiataloknak a magyar nyelvű írás és olvasásból. Rendszeres segélyszállítmányainkkal a szegénységben élőkön próbálunk segíteni. Idehaza pedig - túránkiból visszatérve - vetítéssel, zenével és puliszkafőzéssel egybekötött esteket tartunk különböző összejöveteleken. Így jutottunk el Turára is idén áprilisban, ahol a Bartók Béla Művelődési Házban tartottunk "Csángó estet". Az est folyamán megpróbáltuk bemutatni, hogy hogyan is élnek most a moldvai csángók, hogyan gondolkodnak, hogyan dolgoznak és miképpen is élnek meg hitüket.

Előadásainknak köszönhetően egyre több az érdeklődő a moldvai magyarság sorsa felől, és egyre több fiatal jelentkezik, hogy szívesen eljönné velünk Moldvába tanítani. Idén nyáron egyszerre három faluban is indítottunk iskolát. Ezek a túrák anyagi segítség nélkül nem jöhettek volna létre. Ezúttal is köszönetünket szeretnénk nyilvánítani a turai önkormányzatnak, aki az idei táborainkra jelentős anyagi támogatást nyújtott.

Budapest 1997.

Sárközi Attila Csaba
Teleki Pál Baráti Kör elnöke

- Hogyan alakult ki a kapcsolatokat a moldvai csángókkal? Honnan jött az ötlet, hogy ebbe a vállalkozásba belekezdjete?

- Az első ötlet nagyon romantikus volt. Ez 1993-ban volt. Valamelyikünk hallotta, hogy Magyarországra jönnének csángó fiatalok táborozni. A legfőbb gond azonban az volt, hogy nyáron nem engedik el a szülők ezeket a gyerekeket, mert otthon kell dolgozniuk. Erre jött egy abszurd ötlet, hogy menjünk el Moldvába helyettük dolgozni, és akkor a gyerekek eljöhetnek M.o.-ra táborozni. Ezen csak kacagtunk, de mindenképpen ez volt egy alapötlet. Első találkozás a csángókkal Kacsikán történt '92 nyarán. Kacsika Bukovina északi részén van, egy lengyel hányásfalu. Ott minden évben Nagyboldogasszony napján öt nyelven miséznek, melyek közül egyik a magyar. Ez Bukovinában van, ahol már nincsenek magyarok, viszont a csángók odazarándokolnak szép számmal. Itt voltunk először. Fogalmunk nem volt még, hogy mit látunk, kiket látunk. Egy érdekes történet esett meg, mikor tartották a misét. Csángók voltak körülöttünk, köztük két idősebb ember, akik nagyon beszélgettek és vitakoztak. Majd egyszercsak megszólítottak: "Már elmézést, de megkérdeznénk azt, hogy mi az a zászló, ami ott leng elől?" A Máltai Szeretetszolgálat tartotta a misét, ők hozták mindent és ők biztosították a feltételeit, hogy a magyar nyelvű mise létrejöhesse. Mondtuk, hogy az a Máltai Szeretetszolgálat zászlója. Az öregúr erre azt felelte: "Ihat, akkor nagyon megnyugodtunk, mert mi úgy tudtuk, hogy M.o.-on a piros, a fehér és a zöld a nemzeti zászló színe. Azt hittük, visszajöttek a kommunisták."

- A Máltai Szeretetszolgálatnak van szerepe a csángókkal való kapcsolatokban?

- Nem, ők nem vesznek részt a mi munkánkban. A hozzájuk hasonló szellemi beállítottságúak nagyon kevesen vannak, így, ha ők mennek ki Kacsikára, az előbb-utóbb szűk körben elterjed. Még nem is volt Teleki Pál Baráti Kör, amikor résztvettünk ezen a '92-es zárandoklaton, ahová a csángók viseletbe öltözve, zászlók alatt vonultak föl.

- Amikor csángókról beszélsz, akkor a gyimesi és a moldvai csángókra is gondolsz?

- Nem, mi csak a moldvai csángókkal állunk kapcsolatban. Amikor először kijutottunk Moldvába, akkor nagyon kevés információnk volt arra vonatkozóan, hogyan kell ott tanítani. Mivel a mezőgazdasági munkában kevésbé voltunk járatosak, így arra gondoltunk, hogy tanítanánk.

- Már volt előismeretek az ottani analfabetizmusról? Volt rálátásokat a helyi problémákra?

- Kacsikán tartottak egy előadást a csángókról. Ott volt velünk egy Csángóföldről származó pap, aki előadott. Könyveket is olvastunk rólok, s volt velünk egy leányzó, aki már korábban is járt Moldvában. Sőt, még Nagy Bercel barátunk, a Zurgó együttes tagja is járt ott gyűjteni. Ők már meg tudták mondani azt, hogy körülbelül mire számíthatunk szociológiailag. Mennyire beszélnek ill. nem a magyar nyelvet, mennyire van vagy nincs könyvük. Arról semmiféle információ nem volt, hogy milyen jellegű könyveket érdemes kivinni, hogyan tanítsuk őket módszertanilag. Erről még a Magyarok Világszövetségének sem volt kellő ismerete. Mi azonnal rohantunk hozzájuk, hogy ki akarunk menni és segítsenek. Rettenetesen örültek és könyveket is adtak. Azt mondták, hogy a történelemben még ilyen nem fordult elő, hogy magyarok kimentek volna Moldvába tanítani. "És tényleg egy hetet akarunk ott maradni?" - kérdezték. A Magyarok Világszövetsége Anyanyelvi Osztálya adta a könyveket. Amikor ezeket kivittük, azonnal tudtuk, hogy baj van, mert ezek a nyugati magyarságnak készültek. Használhatatlan két könyvet kaptunk: az Aranyhíd és a Szupersüni címűeket. A Szupersüni-nél már a cím megértésével is gondok voltak. A süni helyett ők szördisznoi vagy szórmalacot mondanak. A "szuper" szó elmagyarázása még nehezebb volt, bár nagyon tetszett nekik. További problémát jelentett az eltérő házfogalmunk. Az Aranyhíd c. könyvben lerajzolták, mi az a ház. Le volt rajzolva egy szép nagy emeletes ház konyhával, fürdőszobával, s mindennek a kettévágott metszete volt látható. A fürdőszoba számukra teljesen érthetetlen volt. Így hagytuk a csudába ezeket a könyveket. Sajnos, az első túra elég katasztrófálisan sikerült. Kevés gyerekkel tudtunk foglalkozni, nem voltak tapasztalataink. Sokat sétáltunk, jártunk faluról-falura és próbáltunk rájönni, hogy mit csináltunk rosszul. Az első alkalom után a tapasztalatokat levontuk és

tudtuk, hogy a következő útra mit kell vinni, hogyan kell tanuláshoz megszólítani a gyerekeket. Ezek a gyerekek egyik nyelvet sem tudják igazán jól alkalmazni. A román ABC-t sem tudják korrektül, nem beszélnek túl jól románul és természetesen a magyar nyelvvel is gondok vannak. Legtöbbjük nem tud írni-olvasni. Írásban váltogatják az írott és a nyomtatott betűket. A második túra alkalmával Külsőrekecsinben voltunk. Akkor már megfelelő könyveket vittünk ki. Pl. olyan egyszerű mesekönyveket, melyekben rövi mondatok voltak, tartalmuk beleillett az ő világképükbe. Ezeket a könyveket ott is hagytuk nekik.

(Folyt. köv.) Seres Tünde - FOTÓ: Seres Csilla

EGYHÁZKÖZSÉGI HÍRADÓ

Az első öt év - Isten segítségével

Öt év nem nagy idő, különösen, ha nem egy száz éves múlttra visszatekintő szervezetről van szó. Községünk cserkészcsoportja ugyanis 1993 februárjában kapott működési engedélyt, vált hivatalossá. Csoportunk a Magyar Cserkészszövetség tagja; teljes nevén: **1032. sz. Kaszap István Cserkészcsapat**. A névválasztásban fontos szerepet játszott a névadó hite, hazaszeretete és tevékeny cserkész múltja.

Bensőséges ünnep keretében a helyi művelődési házban került sor a jubileumi műsorra február 22-én. Előtte hálaadó szentmise volt a templomban, melyet *Máté György prépost* celebrált, aki maga is cserkész. Szentbeszédében a cserkész értékrendet állította minden fiatal elé, kiemelve: *Veszélyes utakra tévedt a mai fiatalság, nagy szükség van az erkölcsi erőre*. A templomban és a művelődési házban is szerepelt az egyházközségi énekkar *Tóth Péter László* karnagy vezetésével. *Maczkó Mária* is szép műsort állított össze erre az alkalomra. Mindkettő a tőlük megszokott igényességgel hangzott el - emelve az emlékünneprangját. Ezt követően mutatták be cserkészeink vidám hangulatú műsorukat. Énekeltek, tréfálkoztak, játszottak a közönség örömeire. **Barczy Zsolt csapatparancsnok** igazi gálaműsort varázsolt a színpadra. Impozáns látvány volt ennyi cserkészt együtt látni. Ennek az ünnepségnak a keretében került sor a köszönetnyilvánításokra mindazok felé, akik az elmúlt években segítettek, támogatták a csapatot: *Cyurkó Lászlóné, Kis Miklós (Galgamenti Szövetkezet), Kómár István szobi plébános, Kuti István a cserkészcsoport gazdasági vezetője, Lukács András plébános, Máté György atya, Pintér János a csapat fenntartó testületének elnöke, Dr. Pupa Nikolett, Tóth István polgármester, Tóth Lászlóné (ÁFESZ), Tóth M. Józsefné, Tóth P. László kántor-karnagy*. Az est végén felhangzó lendületes cserkészinduló akár a jövőbe vetett hitet is jelképezhette, mert amint a jubiláló cserkészek mondták: tele vannak tervekkel, elképzelésekkel.

Néhány adat jubileumunk kapcsán

Fogadalomtételek időpontja:

- 1993. június 1. kedd 18.30 ó 59 fő
- 1994. március 25. 12 fő
- 1995. március 25. 14 fő
- 1996. június 2. vasárnap 19.00 ó 12 fő

Nyári táborok:

- 1993. aug. 18-24-ig Bükkszék, létszám: 52 fő
- 1994. július 21-28-ig Turbucka (Cserépfalu mellett), 51 fő
- 1995. július 22-29-ig Telkibánya (Zempléni hegység), 60 fő
- 1996. július 19-26-ig Kenyeres-forrás (Börzsöny), 67 fő
- 1997. július 22-31-ig Törökmező (Börzsöny), 60 fő
- 1998. előkészítés alatt Várható létszám: 67 fő

A táborok előkészítését minden alkalommal a Kuti István (fenntartó testület tagja) és az őrsvezetők alkotta "előőrs" végezte. A tábor kialakítására szigorú előírások vonatkoznak, melyek engedélyezését az Állami Népegészségügyi Tisztiorvosi Szolgálat és a Cserkészszövetség adja ki és ellenőrzi a végrehajtását.

A jelen: A X. cserkészkerület 1994-ben őrsvezető (ÖV) kurzust hirdetett, melyre csapatunkból nyolc fő jelentkezett. A '95-ös nyári vizsgatáborot sikeresen el is végezték, így képesítést szereztek. Idén - szintén a kerület szervezésében - újabb két fő jelentkezett erre a tanfolyamra, csapatunk három tagja pedig segédtszti képesítés megszerzését tűzte ki célul, mely ez év nyarán szintén vizsgatáborral zárul. **Taglétszámunk:** 68 fő.

A jövő: A képesített cserkészvezetők számának növekedése biztató jel, hiszen fokozott minőségjavulást eredményez. **Ez évi célunk:** nyári tábor keretében a "Táborverő próba" letétele.

T. J.

CSERKÉSZ INDULÓ

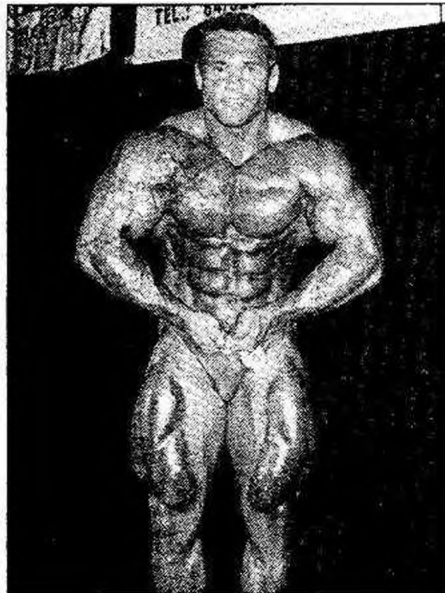
CSERKÉSZEK FEL A FEJEL,
A HARSONA ZENG,
ÁLLJUNK CSATASORBA VIDÁMAN,
RÁNK VÁR A VILÁG,
EZ A HARC A MIENK,
KATONAI VAGYUNK VALAHÁNYAN,
JÓ FEGYVERÜNK IZMOS KARUNK,
ÉGŐ SZEMÜNK VIDÁM DALUNK,
AMERRE NÉZÜNK MEGTEREM
A GYŐZELEM, A GYŐZELEM.

SZABADBA FIÚK! A NAP ARCA NEVET,
OTT PEZSDÜL A FRISS, TŰZES ÉLET
JÁRJUK BE A MEZŐT
MEG A RENGETEGET,
SZABAD OTT A SZABADBAN A LÉLEK!
OTT SZEMBEN, SZÍVBEN TISZTA LÁNG,
S AZ ISTEN ARCA NÉZ LE RÁNK,
LEHELLETÉN OTT MEGTEREM
ERŐ, SZABADSÁG, GYŐZELEM!

SPORT SPORT SPORT SPORT

TESTÉPÍTÉS 2.

T
E
S
T
É
P
Í
T
É
ST
E
S
T
É
P
Í
T
É
S

Aki sokat markol, keveset fog - tartja a közmondás. S ez a közmondás nagyon jól illik mindazokra, akik a testépítő sportban szeretnének eredményt elérni. Vagyis a kapkodásnak nincs helye, csak a következetes és célszerű munkának. Mielőtt súlyzót veszünk a kezünkbe, ismerjük meg a testépítő sportban rejlő lehetőségeket és eszerint tervezzünk. Legelőször azzal kell tisztában lennünk, hogy ennek a sportágnak két szakága van: a **testépítés (Body-Building)** és az **erőemelés (Power-Lifting)**. És, hogy melyiket szeressem? Ismerjük meg a két szakágat külön-külön!

A **testépítés** súlyzós gyakorlatokból álló edzések sorozata. Célja, hogy szervezetünk kialakuljon, azaz erős, izmos és egészséges legyen. Minél hosszabb ideig üzi valaki ezt a sportot, annál ellenállóbb lesz a szervezete, vagyis megelőzheti a szív- és érrendszeri betegségek kialakulását. Röviden összefoglalva az eredmény: egészség, jó alak és az ezzel párosuló magasfokú erőállapot elérése. Ez a testépítés.

Az **erőemelés** hasonló a súlyemeléshez. A versenyek három fogásnemben zajlanak: fekvenyomás, guggolás és felhúzás. Akik a sportágnak ezt a részét üzik szívesen, azok számára biztosított a magas erőszint. De már nem beszélhetünk kimondottan esztétikus alkatról, hiszen edzéstervük nem a tökéletes alkat kidolgozását célozza meg, hanem az erőszint állandó növelését. Ez az erőemelés.

Mindkét sportágnál nagyon fontos a súlyzós edzés előtti bemelegítés és nyújtás. A bemelegítés előkészíti a szervezetet a nagyobb terhelés elviselésére és megelőzhetjük vele a kényelmetlen húzódásokat és sérüléseket. Szólnom kell arról is, hogy az edzés-munkát mindig egy öt perces levezető sorozattal fejezzük be. Lényeg az, hogy ezek a gyakorlatok lazító jellegűek legyenek, tehát erőgyakorlatokat ne tartalmazzanak.

Most pedig ismerjük meg a magyar testépítés "Kiss" alakját, aki 1972. február 10-én született Budapesten. 1986-ban, vagyis tizennégy éves korában - a bátyjára hallgatva - kezdett el foglalkozni a testépítéssel. Az 1991-es Európa Bajnokságon 90 kg-jával a 15. helyen végzett. 1996-ban résztvett a Mr. Universen-en. Mindez egy decemberi éjszakán történt az Egyesült Államoktól nem messze lévő Guam nevezetű, 540 km²-nyi - Hawaii-nál is gyönyörűbb - szigeten. Itt 110 kg-os testsúlyával és testének tökéletes kidolgozásával sikerült VB ezüst érmet szereznie. Mi több, kilenc bíróból három őt látta a legjobbnak, és ezzel a szereplésével bekerült a profi testépítők közé. Ez annyit jelent, hogy Kiss Jenő (a képen) 1998-ban részt vehet a Mr. Olympia elnevezésű versenyen, ahol még magyar versenyző eddig soha nem szerepelt. Reméljük, jó eredménnyel tér haza és ezzel is népszerűbbé teszi a **MAGYAR TESTÉPÍTÉST!** Sok sikert kívánunk neki!

Szénási Hátas István

SPORT SPORT

RO-LA KUPA

Amint az előző számban olvashatták a Turai KSK adott otthont az 1998. 02. 28. és 03. 01. között megrendezett RO-LA Kupának, ahol az alábbi eredmények születtek.

Szombat: *Valkó-Hevizgyörk: 4-4 (11-es rúgásokkal nyert Valkó)* • *Tura-Bag: 3-1* • *Vasárnap: Bag-Hevizgyörk: 2-4* • *Tura-Valkó: 3-0*

A mérkőzések utáni díjátadásra a Csintó Csárdában került sor. *1. Tura KSK* • *2. Valkó* • *3. Hevizgyörk* • *4. Bag*

A torna gólkirálya: *Tóth Balázs (Tura KSK)*

Legjobb kapus: *Király Elek (Tura KSK)*

Legjobb mezőnyjátékos: *Horváth Zoltán (Valkó)*

Legsportszerűbb csapat: *Valkó* • *Vigaszdíj: Bag*

TAVASZI RAJT

Kézilabda

Március 14-én elkezdődött a bajnokság. Az első akadályt sikeresen vették a fiúk. A Mogyoród II. csapatát győzték le 26-18 arányban.

Labdarúgás

A focisták március 7-én Budakalászon a bajnok-esélyes otthonában kezdték meg a tavaszi bajnokságot. Az ifjúsági csapat - mindenki nagy öröme - 16 fős létszámmal jelent meg, és 2:2 döntetlent ért el. Külön dicsérendő, hogy 2-0 hátrányból egyenlítették ki. A felnőttek sérülés és betegség miatt tartalékosan léptek pályára, ahol egy bírói tévedés miatt a 30. percben 10 főre fogytak és 2-0 vereséget szenvedtek.

Március 15-én Délegyháza volt az ellenfél. Az ifjúsági csapat 3-3 döntetlent ért el. A felnőttek eltűnés és sérülés miatt mindig tartalékosan léptek pályára. Sérülése miatt hiányzott a "csapat motorja" *Győri Tibor*. Az eredmény *Nagy Gábor* és *Tóth Balázs* góljával 2-1 Tura javára. Ezzel az eredménnyel a tabella 8. helyén áll a csapat. Következő ellenfél a 3. helyezett Fót.

TKSK elnöksége

SPORT

SPORT

SPORT

SPORT

VARJÚ MIHÁLYNÉ

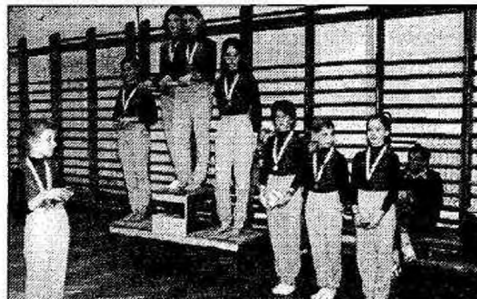
részére

**Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete
több évtizedes kitartó pedagógus munkájáért,
a sport szeretetére nevelő példás helytállásáért,
az egészséges mozgású tornász fiatalokkal községünk hírnevét,
elismerését eredményező tevékenységéért:**

TURÁÉRT EMLÉKÉRMET

adományozza

Ki ne hallotta volna már azt a szólássá emelkedett közhelyet, hogy "Van egy jó és egy rossz hírem. Melyikkel kezdjem?". Ez jutott az eszembe, mikor Pest megye legjobb leánytornászairól és testnevelő tanár edzőjükről kezdtem írni. Szerettem volna megtudni, mi a titka ennek a szédületes sikersorozatnak. Csak egy mondat erejéig a legutóbbi eredményekről: a II-III. korcsoportos csapat (a képen balról jobbra: Tóth Gabriella, Jónás Zsuzsanna, Bíró Szilvia, Tóth Zs. Anita, Galambos Éva, Bíró Krisztina, tartalék: Liszka Zsuzsanna) Budapesten az Országos Diákolimpián negyedik helyezést ért el. Ezúton is gratulálunk nekik!

Remélem, az Olvasó elnézi majd nekem, hogy a jó és rossz elemeket nem válogattam külön, mert úgy gondolom, mindenki felismeri majd időben mindkettőt.

VARJÚ MIHÁLYNÉ tanárnő, egy felnőtt fiú és két főiskolás lány édesanyja - vagy ahogyan mindenki ismeri őt: Ilonka néni - az elmúlt évben a testnevelés területén végzett kimagasló tevékenységéért megkapta a "TURÁÉRT EMLÉKÉREM" kitüntető címet.

- Lehet-e valaki próféta a saját falujában?

- Egyáltalán nem tartom magamat prófétának. De, ha az a kérdés, hogy tehet-e valaki sokat falujában az itt élőkért - akkor is, ha itt született - gondolkodás nélkül azt válaszolom: igen. A másik oldalról viszont az mindenkinek egyéni döntésétől és szívényétől függ, hogyan fogadja el a másik munkáját.

Varjú Mihályné Turán született és itt teltek el gyermekévei. Az általános iskola felső tagozatában Várkonyi Józsefné volt az osztályfőnöke, aki egyben testnevelést is tanított az osztályban. Many néni azt akarta, hogy minden tanulója legyen tagja az iskolai sportkörnek is. Varjúné is itt kezdett el sportolni. Ez idő tájt tornászcsapat csak a fiúknak volt, ők Várkonyi József irányításával dolgoztak nagyon eredményesen. Adottságai és eredményei alapján Józsi bácsi atlétizálni választotta ki Ilonka nénit, s ezen belül is a futás lett a kedvence. Egészen megyei megmérettetésekig jutott vele. Az általános iskola elvégzése után az aszódi gimnáziumba került, ahol Nyíri Sándor "fedezte fel" a tornászcsapat számára.

- Hogyan emlékszik vissza ezekre az időkre?

- Manyi bácsi szinte a második édesapám volt. Nagyon sokat köszönhetek neki. Emlékszem, főként a korláton éreztem magam nagyon jól és a malomforgás volt a legkedvesebb elemem. Ma már ez nagyon egyszerűnek tűnhet a tornászok számára, hiszen azóta ez a sportág ugrásszerű fejlődésen ment keresztül. Az új elemeket én is folyamatosan tanítom tornászaimnak. Persze azért annak idején mi is nagyon szép eredményeket értünk el a csapatunkkal.

- Mi történt az érettségi után?

- 1961-ben leérettségiztem, majd először Fenyőharasztra kerültem. Ott egy évig képesítés nélkül tanítottam minden félélt, még matematikát is. A következő tanévre két lehetőséget ajánlottak fel: Kartalt és Turát. Természetesen szülőfalumat választottam. Közben elkezdtem tanulmányaimat a Szegedi Tanárképző Főiskolán, biológia és testnevelés szakokon. Mindez 1962-ben történt.

- Ekkor már vol torna szakkör az iskolában lányok részére is?

- Igen és nagyon szépen szerepeltek a járási versenyeken mindkét nem tornászai. Azután 1970-ben iskolánk új testnevelő tanárt kapott Lendvai Márton személyében. Nagy szükség volt a személyiségére, mert kellett egy határozott és magabiztos férfi, aki hitte, hogy sikereket érhetünk el. Csak az első hely volt számára megfelelő.

SPORT SPORT SPORT

Akkor így gondoltuk, hogy még eredményesebb lehet a munkánk, ha csak a leánytornával foglalkozunk. A '70-es évek elején indult meg tehát az a sikersorozat, amely hál' Istennek napjainkig tart. Marci személye adta meg ehhez a lökést. Jó volt vele együtt dolgozni.

- Hogyan lehet egy falusi csapatnak eljutni a megyei és országos versenyekre?

- Nagyon sok munka árán. Nálunk szinte minden délután edzés volt és van napjainkban is. Munkánkat sok esetben megdöbbentően nehéz körülmények között kellett végeznünk. A kastélyiskolában olyan kicsi volt a tornaterem, hogy az előcsarnokból kellett nekifutni a szekrényugrásnak. Persze a mostani sem elégít ki minden igényt.

- Mi az, amire feltétlenül szükség lenne?

- Elsősorban egy tornacsarnokra, hogy megfelelő méretek legyenek és ne kelljen kibehurcolni a szereket. A különféle szaltók, tehát a nehezebb elemek biztonságos tanításához kellene egy szivaesgödör. Ezek a feltételek már alapvető fejlődést jelentenének.

- Lendvai tanár úrral való közös munkájukban volt egy fordulópont. Mi volt ez?

- Mikor Marci 1987-ben elment az iskolából, mert abbahagyta a tanítást. Ekkor még több feladat hárult rám. Szerencsére a korábbi évek legsikeresebb tornászai visszajártak az edzésekre és nagyon sok segítséget kaptam tőlük. Megemlíteném Seres Csillát, Demetrovics Krisztinát, Lukács Juditot és Tóth

Gi. Katit, aki mint testnevelő tanár működött közre. És még sokan mások, pl. az óvodás tornán segítségemre volt Bálint Éva. Egvedül nem tudtam volna eredményesen csinálni, ugyanis három korcsoporttal dolgozunk: óvodás, I. korcsoport (alsó tagozat), II-III. korcsoport (5-6. és 7-8. osztály).

- Saját lányai, Krisztina és Livia is ott voltak a legeredményesebb tornászok és a segítők között mind a mai napig. Gondolom, szerénységéből nem említette a nevüket. Ha már a családtagokról beszélünk, megkérdezem: A család hogyan fogadta a délutáni távolmaradásokat?

- Mindenek előtt férjemről kell elmondanom, hogy mennyire sokat köszönhetek neki, hiszen nemcsak elviselte ténykedésemet, hanem rendszeres segítséget is kaptam tőle. Minden versenyünkön résztvevett. Ez persze nem véletlen. Ő is sportember, aktív labdarúgó még napjainkban is, az öregfiúk csapatában.

- A sok-sok verseny közül melyik volt a legemlékezetesebb?

- Amikor a kisdobos csoportommal először mentünk országos olimpiára. Az volt az első olimpia abban a korcsoportban, mert előzőleg nem volt nekik országos szintű verseny. Ezért is volt különösen fontos számunkra. Mikor odaértünk, Marci felháborodva vette tudomásul, hogy elsőnek lettünk beosztva. Rossz előjelnek tekintette, ugyanis ilyenkor a pontozó bírónak még nincs viszonyítási lehetőségük. Nem hívta a sikerben, amint véget ért a fordulónk, elvitte a gyerekeket az Állatkertbe. Csak én maradtam ott és láttam, hogy egyre biztosabbá válik, hogy Tura mindezek ellenére dobogós helyen végez. A csapat sehol, én pedig izgultam, hogyan veszik át a díjat. Végül, az eredményhirdetés pillanatában mit sem sejtve visszaérkeztek és átvehették a második helyezést. Az akkori csapattagok voltak: Seres Csilla, Demetrovics Krisztina, Szabó Nóra, Csörgő Erzsébet, Kuti Krisztina, Darnyik Virginia. (a képen balról jobbra)

- A rossz hírem az Olvasók számára, hogy Varjú Mihályné 1998 szeptemberétől nyugalomba vonul 37 éves munkaviszonya után. Mi lesz ezután a tornával?

- Teljesen nem hagyom majd el a tornászaimat. Bár már én is pihenésre vágyom, de azért segíteni fogom a jövőben azokat, akik máris vállalkoztak folytatni a munkámat. Ők Demetrovics Krisztina és Seres Csilla. Nem is tudnék másként tenni, hiszen véremben van a torna és a versenyzés.

- Mit érzett, mit gondolt, mikor 1997. augusztus 20-án ünnepélyes keretek közt átvehette a kiténtést pályafutásáért?

- Főlemelő érzés volt átvenni. Nagyon félttem tőle, szinte csak a férjem és a gyerekeim tartották bennem a lelket. Ugyanis annak ellenére, hogy magabiztosnak gondolnak, nyilvánosság előtt nem szeretek szerepelni. A versenyeken is félelemmel, izgalommal és féltéssel vagyok tele, nehogy megsérüljenek a gyerekek. Mindig örök izgalmat jelentett a torna számomra. De minden izgalmat megért, átvenni ezt a szép kiténtést, mert nagy és igazi megbecsülésnek éreztem. Köszönöm.

Takács Pál

SPORT SPORT SPORT SPORT

ELŐTÉRBE A SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS

HULLADÉKUDVAR LÉTESÜLT A HATVANI ÚT MELLETT...

A turai polgármesteri hivatal, a MEDIFÉM Kft. és a Lakossági Hulladékhasznosítási Egyesület 1997. június 19-én hulladékudvart nyitott (a szilárd hulladéklerakó mellett) hasznosítható hulladékok részére, melyek az alábbiak:

- papír (fekete-fehér, színes, karton, egyéb...)
- üveg (fehér-zöld, színes kupak nélkül)
- fém (alumínium, vas, lemez, színesfém, stb.)
- műanyag (háztartásban eltört műanyag, rekeszek, ládák, stb.)

A hasznosítható másodnyersanyagokért a helyszínen készpénzben fizetnek.

EGY VÁNDORKIÁLLÍTÁSRÓL ...

A lakosság körében egyre ismertebbé válik az udvar működése. Miután a lakosság érdeklődte van téve, a folyamatos üzemeltetés biztosított. A tájékoztatás kiterjesztésére február 2-a és március 6-a között a gyermekintézményekben látható volt egy vándorkiállítás "Mindennapi hasznos hulladékaink" címmel. Az udvar működéséhez elengedhetetlen a lakosság tájékoztatása, a gyermekek oktatása és nevelése. Ezért a résztvevők mindent megtesznek.

Mindennapi hasznos hulladékaink: - a háztartási szemét - a talajba kerülve kárt okozó gyógyszerek - papír - fémdoboz - Fehér-zöld üveg - műanyag - komposztálható BIO- hulladék

Mit tehetünk, hogy ne szennyezzük a környezetünket?

"Ha nem veszünk szemetet, nem lesz szemetünk."

- Figyelmesen vásároljunk.
- Kerüljük a felesleges csomagolást.
- Lehetőség szerint koncentrátumokat, nagyobb kiserelésű termékeket vásároljunk.
- Elem helyett akkumulátort használjunk.
- Használat után ne dobjuk el a csomagolóanyagokat. Külön gyűjtve feldolgozhatók és csökken a szemetünk.
- Amit lehet, komposztáljunk (Pl. zöldségmaradék)
- Üveges, vagy visszaváltható csomagolást válasszunk.
- Ne hallgassunk a reklámokra, a MULTIK- nak csak a pénzünk kell.
- Amit lehet, készítsünk el házilag (Pl. ivólevek)

Ez nem kerül pénzbe!

FÖLD NAPJA: ÁPRILIS 21.

Ezúton tisztelettel és szeretettel meghívunk minden kedves óvodást, iskolást és nevelőiket, pedagógusaikat a turai művelődési házba 1998. április 21-ére, keddre, Turára a Föld Napja tiszteletére szervezett programra, melynek központi gondolata: "Hasznosat - hulladékból".

A program védnökei: *Tóth István polgármester* (Tura Polgármesteri Hivatal), *dr. Basa Antal polgármester* (Galgahévíz Polgármesteri Hivatal), *Kovács Sándor polgármester* (Vácszentlászló Polgármesteri Hivatal), *Kóka Zoltán polgármester* (Zsámbok Polgármesteri Hivatal), *Fodor Marianna* (Lakossági Hulladékhasznosítási Egyesület), *Nagy Andrea* (Galgamenti Népfőiskola)

Tervezett program:

- 9.30: Megnyitó
- 10.00 -11.30: Játszóház óvodásoknak (papírhajtogatás és gyöngyfűzés)
- 11.30: Rajz- és tárgypályázat eredményhirdetése
- SZÜNET
- 14.00: Dr. Varga A. Tamás: A háztartás veszélyes hulladékai (előadás és kérdezz-felelek)
- 14.30: Termék-válogató verseny
- 14.50: Horváth István: Műanyag hulladékok hasznosítása
- 15.20: Nagy Andrea: Zöldköznapi Kalauz könyvbemutató valamint Megveszed + eszed c. játék
- 15.40: Hulladék-válogató verseny
- 15.50: Totoértékelés és nyereménykiosztás
- 16.00: Dobozlapító verseny

Folyamatos program: A program ideje alatt kiállítás tekinthető meg a gyermekek rajzaiból, hulladék-flakonokból és termésekből készült tárgyaiból. A veszélyes hulladéknak számító kimerült elemeket gyűjtjük. A program ideje alatt 13+1-es környezetvédelmi totót tölthetnek ki az iskolások.

A program támogatói: *Holofon 95 Kft.*, *MEDIFÉM Kft.*, *Környezetvédelmi Kft.*, *MAV-Favéd. Kft.*

Benke Sándor

EGÉSZSÉGÜGY

A TUBERKOLÓZIS VILÁGNAPJA VOLT MÁRCIUS 24-ÉN...

Száztizenhat évvel a tbc kórokozójának felfedezése után a tuberkolózis ma is világméretű probléma. A Földünkön élő minden harmadik ember fertőzött tbc-vel. A hatásos gyógykezelés lehetősége ellenére évente 3 millió ember hal meg tuberkolózishalálban. A betegség elsősorban a harmadik világ népességét sújtja, de a fejlett országokban élő emberek is ki vannak téve a fertőzésnek. Hazánkban több éve nem csökken a megbetegedések száma - évente 4300 körüli az új tbc-s beteg. Szükség van a korábbi hatásos módszerek (szűrővizsgálat, BCG oltás) következetes alkalmazására. Az újabb fertőzések megelőzésének feltétele a beteg eredményes kezelése.

Koch Róbert 1882. március 24-én Berlinben tartott előadásában ismertette a tbc kórokozójának - a később róla elnevezett Koch bacillusnak - a felfedezését. Az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezésére ezen a napon mindenütt a tuberkolózisra irányul a társadalom figyelme. A tbc egy évszázaddal ezelőtt egész családokat irtott ki Angliában, Németországban és nálunk is - joggal nevezték az angolszász országokban a "Nagy Gyilkos"-nak. A XX. század közepén felfedezett hatásos gyógyszereknek és a beteg felkutatására irányuló tömeges szűrővizsgálatoknak köszönhetően az egykor oly sok halálos áldozatot követelő betegség az 1970-es évek elejére a legtöbb civilizált országban jelentősen visszaszorult. Derülátó előrejelzések már a tuberkolózis teljes felszámolásának a lehetőségét vetítették a belátható jövőbe. Az 1980-as évek közepétől kezdve az események rácafoáltak ezekre az optimista jóslatokra. Először az Egyesült Államokban, majd a többi európai országban - így hazánkban is - megfordult a járvány kedvező iránya. Évről-évre többen betegedtek meg tbc-ben. A szakembereket eleinte szinte sokkolta ez a váratlan jelenség, majd a járvány újraeredésének többféle okát is sikerült kimutatni.

(Folyt.köv.)

FOGÁSZATI DÍJAK 1998-BAN

1998-tól évente egyszer mindenkinek részt kell venni fogászati szűrővizsgálaton. Erről igazolást kap a beteg. Ha nem jelenik meg, bizonyos fizetési kötelezettségek rájuk másképp vonatkoznak. Minden 18 év alatti turai lakosnak a fogászati kezelés ingyenes.

Ingyenes az ellátás továbbá - minden

1./ Sürgősségi ellátásban - (foghúzás, baleset stb.) fogkö, inykezelés - gyulladás stb.

2./ Terheseknek - a terhesség megállapításától a születést követő 90 napig.

3./ 60 év felettieknek a sürgősségi - ezen felül bizonyos ellátások árai (tömés, gyökér-tömés).

4./ Közgyógyellátottaknak (tömés, gyökér-tömés, fogpótlások) technikai és orvosi díjai.

5./ Rokkantaknak bizonyos terítési kedvezmények a jogszabályoknak megfelelően.

18 és 60 év közötti korosztálynak: tömés, gyökér-tömés, fogpótlás, hidlevétel és egyéb, nem sürgősségi ellátásért fizetni kell a jóváhagyott árakon.

Turai Fogászat

VÁLLALKOZÓK FIGYELEM!

VÁLLALKOZÓI IGAZOLVÁNY KIVÁLTÁSÁNAK FELTÉTELEI

Egyéni vállalkozás alapítására a belföldi természetes személy jogosult, aki cselekvőképes, állandó lakhelye van és nincs kizárva az egyéni vállalkozás gyakorlásából. (Nem kaphat vállalkozói igazolványt az a személy, akinek egy évet meghaladó TB hátralék, vagy adóhátralék tartozása van, illetve gazdasági társaságnak korlátlanul felelős tagja. A vállalkozói igazolványt a vállalkozás székhelye szerint illetékes polgármesteri hivatal adja ki.)

A vállalkozói igazolvány kiváltásához szükséges:

(1990. évi V. tv. 1996. évi LX. tv. 14.§.(1) MK. 1996. 07. 10. szerint)

1./ adószám, 2./ adóigazolás APEH-től arról, hogy nincs vállalkozónak tartozása, 3./ adóigazolás lakóhely szerint illetékes helyi önkormányzattól arról, hogy nincs tartozása, 4./ vámigazolás arról, hogy nincs vámtartozása, 5./ TB. igazolás arról, hogy nincs TB tartozása, 6./ erkölcsi bizonyítvány (3 hónapnál nem régebbi), 7./ illetékbélyeg 5.000 Ft-ért, 8./ személyi igazolvány.

I. Adószám kérés: A területileg illetékes adóhatóságnál történik, vagy a Pest Megyei APEH-nél (Budapest XIII., Váci u. 48/c-d). Budapesten az adószámot azonnal megadják. Ehhez be kell mutatni az APEH-nél a vállalkozói igazolvány kérelmet (kitöltött nyomtatványt), továbbá a kitöltött adóbejelentkezési lapot (97101. sz. nyomtatványt). **Ügyfélfogadás: hétfő 9-17.30 óráig, kedd 8.15-16 óráig, szerda 8.15-14 óráig, csütörtök 8.15-16 óráig, péntek 8-13 óráig.** Adóbejelentkezési lap, pénztárkönyv kapható a nyomtatványboltokban.

II. Adóigazolás kérés: Az adószám megkérése után papírt kell kérni arról, hogy nincs adótartozás. Ügyintézés helye: Bp. XIII., Váci út 48/c-d, illetve 1.000.-Ft.

III. Lakóhely szerinti helyi önkormányzat igazolása arról, hogy nincs adótartozása, illetve 1.000.-Ft.

IV. Vámigazolás kérés: Az adószám megkérése után kell papírt kérni arról, hogy nincs vámtartozása. Az adószámot vámhatóságnál közölni kell, az útlevél bemutatása szükséges. Ügyintézés helye: Megyei Vámparancsnokság (Bp. VI., Rózsa F. u. 107). **Ügyfélfogadás: minden nap, igazolás kiadása: kedd és csütörtök 12.00-15.00 óráig, illetve: 1.000.-Ft.**

V. TB igazolás kérés: Arról, hogy nincs TB tartozása. Ügyintézés helye: Eü. Pénztár (Bp. VIII., Fiumei u. 19/a). **Ügyfélfogadás: hétfő 8-18.00 óráig, kedd - péntek 8-12.00 óráig.**

VI. Erkölcsi bizonyítvány kérés: Erkölcsi bizonyítvány kéreő adatlap a postán vásárolható, illetve 1.000.-Ft. Ajánlott levélben a Belügyminisztérium címére kell feladni a kérelmet. Az erkölcsi bizonyítvány lakcímre érkezik. A kérelem teljesítése kb. egy hét.

Egyéb tudnivalók: Képesítéshez kötött tevékenységet az egyéni vállalkozó csak akkor folytathat, ha a jogszabályokban meghatározott képesítési követelményeknek megfelel, ill. ha szakképzett alkalmazottat foglalkoztat. Szakképzettséggel nem rendelkező vállalkozóknak a Pest Megyei Kereskedők Szövetsége (Bp. XI. Tétényi u. 100/c. tel: 1-610-057) 4 hónapos tanfolyamot indít. Képesítéshez kötött ipari tevékenységekre szakmát adó és továbbképző tanfolyamokat az illetékes KAMARÁK, továbbá a Gödöllői Munka - erőszolgálat szervez. Felhívjuk a vál-

lalkozók figyelmét, hogy jelentkezzenek be az iparüzési adóra a helyi adócsoportnál!

A TB JÁRULÉK a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimálbér összege az irányadó, főállás vállalkozásnál: a minimálbér 49 % - a + eü. hozzájárulás, munkaviszony mellett a minimálbér 50 % - ának a 45 % - a (lásd: MK/28/1997. évi XVIII. tv. 4.§) Nyugdíj melletti vállalkozásnál: 10 % + eü. hozzájárulás. A következő években a TB járuléka az előző évi jövedelem függvénye. Bővebb információval az Egészségbiztosítási Pénztár Tel: 06(27)315-922 szolgál. TB járulékot a vállalkozói igazolvány kézhezvételét követően kell fizetni, függetlenül attól, hogy a vállalkozásból jövedelem származott-e, mindaddig, amíg a vállalkozói igazolványt le nem adják hivatalunkban!

Kamarai tagságról: az 1994. évi VI. tv. rendelkezik. A kamarai tagdíj befizetése kötelező, a tagdíjat a kamarák állapítják meg az alapszabályukban.

Vállalkozó által fizetendő költségek tehát: illetékek, adó, helyi adó, kamarai tagdíj, TB járuléka, egészségügyi hozzájárulás.

Seresné Kókai Ilona

SAKSZERVEZETI HÍREK

Látogatás a VASUTAS NYUGDÍJASOK SAKSZERVEZETÉBEN

Méltán nevezheti magát a Galga-völgy legnépesebb civilszervezetének a Vasutasok Szakszervezete turai nyugdíjas csoportja, hiszen a taglétszámuk 400 körül mozog. A szervezet a közelmúltban tartotta beszámoló taggyűlését, ahol értékelték az 1997. év munkáját.

- Mindenek előtt azt kell elmondanom - mondta Gregus László elnök, - hogy szervezetünkben nem csak turai nyugdíjasok ténykednek, hanem az alsó Galga-völgy további hét községéből is ide jelentkeztek nyugdíjasaink. Minden településen bizalmiak dolgoznak, akik rendszeresen tartják a kapcsolatot nyugdíjasainkkal. Turán 11 bizalmi dolgozik, míg más községekben 2-3 fő. Aszód városban 1 fő. Természetesen, a rendezvényeinkre való mozgósítás mellett, az ő feladatuk segélyeink odaítélése előtt a környezet tanulmány elvégzése és javaslatuk megfogalmazása.

- Úgy tudom, a szakszervezet elsősorban szociális tevékenységet folytat. Kérem, szóljon erről néhány szót!

- Az elmúlt évben 138 ezer Ft-tal rendelkeztünk. A tagdíjakból 98 ezer Ft folyt be pénztárunkba. Az intézményes segély, amit a központtól kapunk 40 ezer Ft-t tett ki. Ebből az összegből gazdálkodhattunk. 110 fő részére utaltunk ki szociális segélyt 37 ezer Ft értékben, amelyet az igénylők részben készpénzben, részben pedig vásárlási utalványokban vehettek át. Temetkezési segélyben 14 hozzátartozó részesült, erre 22 ezer Ft-ot fizettünk ki. Rendezvényeinkre, ajándékutalványokra 14 ezer Ft nyert felhasználást. Úgy érzem, hogy nagyon igazságosan és körültekintően gazdálkodtunk. El kell mondanom azt is, hogy a helyi önkormányzat is segíti munkánkat. Ingyen kapunk minden héten termet szerdai fogadónapunk megtartásához és évi két alkalommal taggyűlésünket, valamint a vasutasnapi ünnepségünket is hasonló kedvezményel rendezhetjük.

- Azt hallottam, hogy 1997 szeptemberében, a több évtizeden át kimagasló vezetői munkát végzett elődje, Borosi István kitüntetésben részesült.

- Igen, Pista bácsi, aki ma is aktívan segíti a vezetőség munkáját, megkapta az országos szervezet egyik legnagyobb kitüntetését 53 éves szakszervezeti munkájáért. Ez mindannyiunk öröme volt!

Takács Pál

GAZDÁLKODÓK FIGYELEM!

NÉPI METEOROLÓGIA

Akik kertjükben foglalatostkodnak, általuk ismert vagy ismeretlen természeti jelenségekkel találják szemben magukat. Ezek egy része a növények életműködésével kapcsolatos, a másik része a növényre és magára az emberre is folytonosan ható környezeti tényezők közé tartozik. Feltétlenül szükséges, hogy a kertészkedő tisztában legyen a természeti jelenségekkel, azok okaival, hatásaival, az éghajlat és a növények közötti legfontosabb összefüggésekkel. Csak így van remény arra, hogy az éghajlat előnyeit hasznosítani tudja, a káros hatásokat elkerüli, vagy bizonyos határok között módosítja a természeti cél érdekében. **A szélviszonyokon alapuló időjárás szabályok:** A szél minden jól észlelhető és többé-kevésbé tartós (nem pillanatnyi) irányváltoztatása fontos időjárás tünet. Ha a szél iránya jobb felé (az óramutató járásával megegyezően) fordul el, akkor az időjárás rosszabbodása valószínű. Az óramutató járásával ellenkező irányváltozás az idő gyors javulásának a jele. A szélirány hirtelen megváltozása, az ún. *szélugrás* (5-10 percen belül legalább derékszögnyi - 90°-os - irányváltozás) az időjárás azonnali, gyors megváltozását jelenti. A *lassú szélfordulás* az időjárás lassú, egy-két nap alatt végbemenő, nagyobb átalakulásának az előjele szokott lenni. Az *egyenletes sebességű* szél rendszerint meleget hoz, de a melegedés többnyire rövidebb időtartamú, amit szélugrás és szélvihar szokott követni. A szélrohamokkal kísért *lökéses szél* többnyire lehűlést hoz, még akkor is, ha délről fúj. Ha délután szélvihar tör ki, akkor a rákövetkező éjszakán a hőmérséklet alig csökken, ellenben a második éjszakán gyakran nagy lehűlés következik be.

(Forrás: Szuróczi Zoltán:

Meteorológiáról kertészkedőknek c. könyve. Folyt. köv.)

ISKOLAI RÖVID HÍREK

A KOLUMBUSZ Oktatási Központ „Utazunk együtt” címmel meghirdetett tanulmányi versenyét ez évben a Hatvani Bajza József Gimnázium csapata nyerte meg. A három tagú csapatban volt a turai Tóth Gabriella is. A MAGISZTER c. folyóirat két oldalon számol be arról, hogy a győztes hármas egy egyiptomi két hetes utazáson vehetett részt. Gabriella szenvedélyes hangú írása is helyet kapott a folyóiratban. Az ált. iskola gyermeklapja, a TURAI DUMA vetélekdőt rendezett az 1848-49-es forradalom és Petőfi születésének évfordulója tiszteletére. A verseny győztese a VI. a osztályos Bem József csapat lett. Tagjai: Arvai Zita, Baranyi Mária, Kis Tóth Tímea, Nagy Tóth Zsuzsanna, Tóth Réka. Király Ágnes VI. a osztályos tanuló az elmúlt év végén megnyerte az iskolai Petőfi Szavalóversenyt. Így résztvett a körzeti megmérettetésen, ahol a dobogós második helyet szerezte meg.

Takács Pál

HADIROKKANTAK FIGYELEM!

**A Hadirokkant Szövetség
minden hónap első hétfőjén
10-14 óráig
FOGADÓÓRÁT tart
a turai művelődési házban.
Következő alkalom: május 4.**

ANYAKÖNYVI ADATOK:

Születés:

<i>Csikós Máté</i>	(1998. 02. 17.)
<i>Fröhlich Roland</i>	(1997. 12. 16.)
<i>Fröhlich Viola</i>	(1997. 12. 16.)
<i>Gregus Tünde Hajnalka</i>	(1998. 02. 12.)
<i>Hajdu Gabriella</i>	(1998. 02. 04.)
<i>Kui Adám</i>	(1998. 01. 31.)
<i>Maczó Ferenc Benjamin</i>	(1998. 02. 09.)
<i>Mekes Cintia Julianna</i>	(1998. 02. 03.)
<i>Szenási Patricia</i>	(1998. 02. 20.)

Házasságkötés:

Gutyina György Márton - Makádi Márta
Meleg Tibor - Tóth Timea

Halálozás:

*Benke Istvánné, (59 éves) Bajcsy-Zs. u. 18.
sz.: Benke Erzsébet*
*Gölya Istvánné, (83 éves) Gábor Á. u. 30.
sz.: Gölya Mária*
Kanalas János (69 éves) Zsámboki út 34.
Som Lajos (69 éves) Iskola u. 23.
*Varjú László Tiborné, (67 éves) Galgah. út 5.
sz.: Sáfán Margit*

**Hirdetési és reklámlehetőség
a Turai Hírlapban:**

1/1 oldal:	6.000,- Ft
1/2 oldal:	3.000,- Ft
1/4 oldal:	1.500,- Ft
1/8 oldal:	750,- Ft

Hirdetésfelvétel:

Bartók Béla Művelődési Ház Tura

**A Turai Hírlap
új vásárlási helye:**

ZÁGONI MARKET

**Zöldség-Gyümölcs-Élelmiszer Kisáruház
(T U R A, Táncsics M. út 45.)**

Tel.: 28/ 467-676)

Nyitva hétfő-péntek: 06-19 óráig
szombat: 06-14 óráig
vasárnap: 08-12 óráig

**Köszönetet mondunk
minden kedves vásárlónknak
az elmúlt évek bizalmáért!**

**NAPSUGÁR
ÉLELMISZERBOLT**

**T u r a, Régi Vásártér 15.
NYITVA: H-P 6.30 - 18 h-ig
szombat 6.30 - 13 h-ig**

Csilla FOTÓ TURA

(KÖSSUTH L. u. 4. ☎ 28/467-874)

- MŰTERMI ÉS KÜLSŐ FELVÉTELEK
- ESKÜVŐI ÉS GYERMEKFOTÓK
- 1 PERCES IGAZOLVÁNYKÉP
- FILMKIDOLGOZÁS AJÁNDÉKFILMMELEL
- FOTÓCIKKEK NAGY VÁLASZTÉKBAN

NÉZZEN BE HOZZÁNK!

**A turai Bartók Béla Művelődési Ház
sok szeretettel meghívja
MŰVÉSZEK-MŰVEK-MŰVÉSZETEK**

**Találkozása c. rendezvényére
1998. április 18-án (szombat) 17 órára.**

**MACZKÓ MÁRIA és
SZABÓ ANDRÁS**

zenés irodalmi estje.

VARJÚ KRISZTINA

képzőművészeti kiállítása.

Belépődíj: 200.- Ft

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Könyvtár, Posta, Piac tér (Atsne), Takarékszövetkezet, Éliás Zoltán (Tura Petőfi tér 7.), Mini Presszó (Honvéd u.), Sláger ABC (Zsámboki út), GSZ Pékség, Napsugár Élelmiszerüzlet (Régi vásártér 15.), Zagoni Market (Táncsics M. út 45.)

Turai Hírlap - kulturális és közéleti havilap
Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Szerkesztőbizottság:

Pásztor Szilvia, Seres Tünde, Takács Pál, Válóczy Ákos
8. évfolyam 2. szám - Nytsz.: B/BHF/567/PI91.

Levelezési cím: PH. 2194, Tura, Petőfi tér 1.,

B. B. Műv. Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.

Készült: 600 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében
Valkón - Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor